

Cetățenia digitală și educația tinerilor pentru
democrație

DICYDE

MANUAL

-- DRAFT --

Capitolul I

Să vorbim despre cetățenia digitală europeană // Cetățenia digitală și principiile civice

Autori:

Doctorand Ksenia Naranovici, Școala de Economie SGH Varșovia și Fundația pentru Dezvoltare Dincolo de Frontiere

Profesor Małgorzata Molęda-Zdziech, SGH Warsaw School of Economics

Dr. Marta Pachocka, Școala de Economie SGH Varșovia și Asociația Poloneză de Studii ale Comunității Europene

Cuvinte cheie: societate, tehnologii ale informației și comunicațiilor (TIC), tehnologia informației, cetățenie digitală, echitate și libertate, drepturi civile.

Rezumat: xxx

Introducere

Cetățenia digitală sau netizenship este un concept relativ nou, care a crescut în importanță în ultimele decenii. Acest lucru este legat de omniprezența globalizării, de importanța enormă a internetului și de dezvoltarea tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC), dar și de evenimentele din ultimii ani la nivel internațional, inclusiv în Europa, care au accelerat procesele de digitalizare în diverse domenii ale vieții publice și ale vieții noastre de zi cu zi.

Pandemia COVID-19 (din iarna 2019/2020) și războiul de amploare din Ucraina (din 24 februarie 2022) au arătat cât de repede pot trece societățile, inclusiv cele europene, la o funcționare multidimensională la distanță în viața de zi cu zi (privată, profesională și publică). Aceasta s-a dovedit a fi condusă nu de o alegere voluntară, ci de o necesitate care decurge din situația și din aranjamentele implicite accesibile. În timp ce distanțarea fizică și nevoia de reacție rapidă și de coordonare a activităților în timpul perioadei de pandemie au impus mobilizarea online, o parte semnificativă a populației mondiale s-a confruntat cu excluderea din cauza lipsei de competențe de utilizare a serviciilor guvernamentale online. Creșterea interesului pentru utilizarea serviciilor publice online (de exemplu, cum ar fi educația, asistența medicală, piața forței de muncă etc.) în timpul perioadei pandemice, în legătură cu restricțiile privind mobilitatea și migrația nu numai la nivel internațional, ci și în interiorul țărilor din cauza COVID-19, a facilitat dezvoltarea guvernantei electronice și a impulsurilor pentru activitatea online. În plus, datorită accesului la internet și la mesageri și mijloace de comunicare socială precum Telegram, Facebook, WhatsApp și numeroase alte aplicații, în legătură cu răspunsul

public la criza COVID, a existat o mai mare disponibilitate de a furniza servicii guvernamentale digitale ca răspuns la diferite situații de criză. De exemplu, ca răspuns la nevoile refugiaților care fug din Ucraina, serviciile guvernamentale digitale din Polonia au introdus primul permis de ședere digital din lume pentru cetățenii ucraineni care fug de război¹. În același timp, Ministerul Educației din Ucraina a răspuns rapid cu servicii educaționale online pentru elevii ucraineni, iar elevii, împreună cu profesorii lor, au putut învăța de la distanță, în ciuda operațiunilor militare rusești desfășurate pe teritoriul țării lor. Aceste soluții au oferit noi perspective ale sistemelor mixte de asistență socială și ale sistemelor mixte de servicii guvernamentale pentru persoanele aflate în mișcare, reprezentând atât noi posibilități, cât și noi provocări în funcționarea transnațională și în procesul de integrare a migrantilor.

Mulți copii din Ucraina care locuiesc în Polonia de la sfârșitul lunii februarie 2022 încă învață de la distanță în sistemul de învățământ public ucrainean. Cu toate acestea, acest lucru necesită asigurarea unei infrastructuri tehnice adecvate pentru expeditorii/furnizorii și utilizatorii/beneficiarii de servicii în domeniul, de exemplu, al echipamentelor hardware, al conexiunii la internet de mare viteză, al spațiului în care vă puteți conecta confortabil și în siguranță, dar mai ales al competențelor/abilităților digitale. Toate acestea nu sunt evidente și disponibile în aceeași măsură în fiecare țară și în orice condiții, nici măcar în statele membre ale UE. În plus, utilizarea serviciilor online aduce atât oportunități (de exemplu, accesul la educație la distanță pentru persoane care altfel nu ar putea să o folosească), cât și riscuri (de exemplu, securitatea datelor personale) de care ar trebui să fiți conștienți. Acest capitol al manualului se axează pe cetățenia digitală în Europa, introducând și definind concepte-cheie, discutând cele mai importante documente ale UE în acest domeniu și prezentând aspecte practice și exemple. Conținutul capitolului are rolul de a inspira un interes mai mare pentru acest subiect și de a se strădui să îl aprofundeze și să vă dezvolte competențele digitale, care sunt necesare pentru participarea deplină la viața politică și socio-economică în secolul XXI. Partea practică a capitolului este menită să vă permită să lucrați la materialele disponibile online cu ajutorul instrumentelor de comunicare la distanță în timpul orelor de curs bazate pe acest capitol.

Concepte-cheie și definiții - prezentare generală

Acest mic glosar vă va ajuta să înțelegeți mai bine societatea digitală.

Tabelul 1 Concepte și definiții cheie

Concept/termen	Definiții (exemple selectate)
Digital	1. "Digitalul este reprezentarea obiectelor sau activităților fizice prin cod binar. Când este folosit ca adjectiv, descrie utilizarea dominantă a celor mai recente tehnologii digitale pentru a îmbunătăți procesele organizaționale, pentru a îmbunătăți interacțiunile dintre oameni, organizații și lucruri sau

¹ Aplicația Diia.pl poate fi descărcată în AppStore, precum și în Goole Play.

	<p>pentru a face posibile noi modele de afaceri." (https://www.gartner.com/en/information-technology/glossary/digital-2)</p> <p>2. "Înregistrarea sau stocarea informațiilor sub forma unei serii de numere 1 și 0, pentru a arăta că un semnal este prezent sau absent: date digitale"</p> <p>"care utilizează sau se referă la semnale digitale și la tehnologia informatică: o înregistrare digitală, o cameră digitală, un televizor digital"</p> <p>"care utilizează sau are legătură cu calculatoarele și internetul: Revoluția digitală ne-a facilitat mult munca de acasă. Social media este un instrument esențial într-o lume digitală."</p> <p>"care prezintă informații sub forma unei imagini electronice: un ceas/display digital, un ceas digital" (https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/digital)</p>
Digitizare	<p>1 "Digitalizarea este procesul de trecere de la forma analogică la cea digitală, cunoscut și sub numele de abilitare digitală. Altfel spus, digitizarea ia un proces analogic și îl transformă într-o formă digitală fără a aduce modificări diferite în natură la procesul în sine." (https://www.gartner.com/en/information-technology/glossary/digitization)</p> <p>2 "Conversia textului, a imaginilor sau a sunetului într-o formă digitală care poate fi procesată de un computer". (https://unterm.un.org/unterm/display/record/UNHQ/NA/84c414ad-e26f-42b7-8f01-40fdeac4eef9)</p>
Digitalizare	<p>1 "Adaptarea unui sistem, a unui proces etc. pentru a fi operat cu ajutorul calculatoarelor și al internetului". (https://unterm.un.org/unterm/display/record/unhq/na/0df8ce18-5fb0-4dfd-9ba6-4fd12e1cc4aa)</p> <p>2 "procesul de conversie a unui lucru în format digital" (https://www.merriam-webster.com/dictionary/digitalization)</p> <p>3 "procesul de transformare a datelor într-o formă digitală care poate fi citită și prelucrată cu ușurință de un computer" (https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/digitalization)</p>

Transformare a digitală	"Transformarea digitală presupune utilizarea tehnologiilor digitale pentru a reface un proces pentru a deveni mai eficient sau mai eficace. Ideea este de a utiliza tehnologia nu doar pentru a reproduce un serviciu existent într-o formă digitală, ci de a utiliza tehnologia pentru a transforma acel serviciu în ceva semnificativ mai bun. Transformarea digitală poate implica multe tehnologii diferite, dar cele mai fierbinți subiecte în acest moment sunt cloud computing, Internetul obiectelor, big data și inteligența artificială". (https://unterm.un.org/unterm/display/record/escwa/na/79a35898-7e1b-4b31-88fc-5b342bf2bbe3)
Incluziune digitală	Incluziunea digitală se referă la activitățile necesare pentru a se asigura că toate persoanele și comunitățile, inclusiv cele mai defavorizate, au acces la tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC) și le utilizează. Aceasta include 5 elemente: <ol style="list-style-type: none"> 1. servicii de internet în bandă largă accesibile și robuste; 2. dispozitive cu acces la internet care să răspundă nevoilor utilizatorului; 3. accesul la cursuri de alfabetizare digitală; 4. asistență tehnică de calitate; și 5. aplicații și conținut online concepute pentru a permite și încuraja autonomia, participarea și colaborarea. https://www.digitalinclusion.org/definitions/
Cetățenia digitală	
Principii digitale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proiectarea împreună cu utilizatorul: proiectarea centrată pe utilizator începe cu cunoașterea oamenilor pentru care proiectați prin conversație, observare și co-creație. 2. Înțelegerea ecosistemului existent: inițiativele și instrumentele digitale bine concepute iau în considerare structurile și nevoile specifice care există în fiecare țară, regiune și comunitate. 3. Proiectarea la scară largă: realizarea la scară largă necesită adoptarea dincolo de populația pilot a unei inițiative și, adesea, necesită asigurarea finanțării sau a unor parteneri care să ducă inițiativa în noi comunități sau regiuni. 4. Construiți pentru durabilitate: construirea de programe, platforme și instrumente digitale durabile este esențială pentru a menține sprijinul utilizatorilor și al părților interesate, precum și pentru a maximiza impactul pe termen lung. 5. Să fie orientată pe date: atunci când o inițiativă este orientată pe date, informațiile de calitate sunt disponibile pentru persoanele potrivite atunci când au nevoie de ele, iar acestea folosesc aceste date pentru a lua măsuri.

	<p>6. Utilizarea standardelor deschise, a datelor deschise, a sursei deschise și a inovării deschise: o abordare deschisă a dezvoltării digitale poate contribui la creșterea colaborării în cadrul comunității de dezvoltare digitală și la evitarea duplicării muncii deja efectuate.</p> <p>7. Reutilizare și îmbunătățire: reutilizarea și îmbunătățirea înseamnă să ducă activitatea comunității de dezvoltare globală mai departe decât o poate face orice organizație sau program de unul singur.</p> <p>8. Abordarea confidențialității și a securității: abordarea confidențialității și a securității în dezvoltarea digitală implică o analiză atentă a datelor care sunt colectate și a modului în care acestea sunt obținute, utilizate, stocate și partajate.</p> <p>9. Fiți colaborativi: a fi colaborativ înseamnă a împărtăși informații, perspective, strategii și resurse între proiecte, organizații și sectoare, ceea ce duce la o eficiență și un impact sporite.</p> <p>https://digitalprinciples.org/principles/</p>
Drepturile digitale europene	<p>1. Oamenii în centrul atenției: tehnologiile digitale ar trebui să protejeze drepturile oamenilor, să sprijine democrația și să se asigure că toți actorii digitali acționează în mod responsabil și în siguranță. UE promovează aceste valori în întreaga lume.</p> <p>2. Solidaritate și incluziune: tehnologia ar trebui să unească, nu să divizeze oamenii. Toată lumea ar trebui să aibă acces la internet, la competențe digitale, la servicii publice digitale și la condiții de muncă echitabile.</p> <p>3. Libertatea de a alege: oamenii ar trebui să beneficieze de un mediu online echitabil, să fie în siguranță în fața conținutului ilegal și dăunător și să fie împuterniciți atunci când interacționează cu tehnologii noi și în evoluție, cum ar fi inteligența artificială.</p> <p>4. Participare: cetățenii ar trebui să se poată implica în procesul democratic la toate nivelurile și să aibă control asupra propriilor date.</p> <p>5. Siguranță și securitate: mediul digital ar trebui să fie sigur și securizat. Toți utilizatorii, de la copilărie până la bătrânețe, ar trebui să fie împuterniciți și protejați.</p> <p>6. Sustenabilitate: dispozitivele digitale ar trebui să sprijine sustenabilitatea și tranziția ecologică. Oamenii trebuie să cunoască impactul asupra mediului și consumul de energie al dispozitivelor lor.</p> <p>https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-principles</p>
Competențe / abilități digitale	
Datafication	Datafication este o tendință tehnologică care transformă multe aspecte ale vieții noastre în date, care sunt reutilizate și ulterior transferate în informații realizate ca o nouă formă de valoare. Utilizarea tehnologiilor digitale pentru

	<p>a dezintegra cunoștințele asociate obiectelor fizice prin decuplarea acestora de datele asociate cu acestea. Dataficarea se manifestă în societate sub diverse forme.</p> <p>https://www.ericsson.com/assets/local/news/2014/4/the-impact-of-datafication-on-strategic-landscapes.pdf</p>
Guvernul digital	<p>Guvernarea digitală se referă la utilizarea tehnologiilor digitale, ca parte integrantă a strategiilor de modernizare a guvernelor, pentru a crea valoare publică. Ea se bazează pe un ecosistem guvernamental digital, format din actori guvernamentali, organizații neguvernamentale, întreprinderi, asociații de cetățeni și persoane fizice, care sprijină producerea de date, servicii și conținuturi și accesul la acestea prin interacțiunea cu guvernul.</p> <p>Sursa: Recomandarea Consiliului privind strategiile de guvernare digitală, Direcția pentru guvernare publică și dezvoltare teritorială a OCDE, 2014 https://www.oecd.org/gov/digital-government/Recommendation-digital-government-strategies.pdf</p>
Valoarea publică	<p>Valoarea publică se referă la diverse beneficii pentru societate, care pot varia în funcție de perspectivă sau de actori, inclusiv următoarele: 1) bunuri sau servicii care satisfac dorințele cetățenilor și ale clienților; 2) opțiuni de producție care răspund așteptărilor cetățenilor în materie de justiție, echitate, eficiență și eficacitate; 3) instituții publice ordonate și productive care reflectă dorințele și preferințele cetățenilor; 4) echitate și eficiență în distribuție; 5) utilizarea legitimă a resurselor pentru realizarea scopurilor publice; și 6) inovare și adaptabilitate la schimbarea preferințelor și a cererilor.</p> <p>Sursa: Recomandarea Consiliului privind strategiile de guvernare digitală, Direcția pentru guvernare publică și dezvoltare teritorială a OCDE, 2014 https://www.oecd.org/gov/digital-government/Recommendation-digital-government-strategies.pdf</p>

Sursa: Elaborare proprie a autorilor pe baza surselor secundare; referințele detaliate sunt indicate în tabel.

Exercițiu pentru elevi:

Împărțiți-vă în grupuri și căutați pe internet definiții suplimentare ale termenilor indicați în tabelul 1 și definițiile acestora. Gândiți-vă care sunt cele mai ușor de înțeles pentru dumneavoastră și de ce.

Citiți surse suplimentare și gândiți-vă la îndoielile din jurul acestor concepte și la ceea ce rezultă din ele.

Ce termeni legați de acestea sunt disponibili în sursele indicate (în special în dicționare și glosare)?

Propuneți termeni suplimentari care pot fi adăugați la tabelul 1 împreună cu termenii-cheie. Justificați-vă alegerea.

Surse suplimentare:

- **Digitizare, digitalizare și transformare digitală Confundați-le pe riscul dumneavoastră**
- **Ce este digitalizarea, digitalizarea și transformarea digitală?**
- **Dicționare și glosare online selectate, de exemplu:**
 - **Glosarul Gartner privind tehnologia informației**
 - **Dicționarele Oxford Learner's Dictionaries**
 - **Dicționarul Merriam-Webster**
 - **Dicționar Cambridge**
 - **Dicționarele Collins**
 - **Glosarul de termeni statistici al OCDE**
 - **Glosare ale instituțiilor și organismelor UE**
 - **Baza de date terminologică a Organizației Națiunilor Unite**

Societatea digitală vs. sensul tradițional al societății

Tehnologiile digitale oferă omenirii o gamă nelimitată de oportunități, iar noi ne-am obișnuit deja cu acest fapt. O societate digitală este o societate adoptată în era digitală, conștientă de beneficiile și riscurile legate de reutilizarea permanentă a informațiilor/datelor. Este o societate dependentă de tehnologiile informației și comunicațiilor, în care crearea, distribuirea, utilizarea, integrarea și manipularea informațiilor devine principala activitate economică, politică, socială și culturală. Manuel Castells a propus termenul de societate-rețea, care se referă la superputerea dobândită recent de a susține conexiuni multiple între indivizi.

Într-o societate digitală, fiecare aspect al vieții noastre este profund afectat de digitalizarea datelor. Digitalizarea datelor acoperă comunicarea noastră (metode și instrumente), procesul de socializare, modul în care lucrăm, învățăm, ne păstrăm sănătatea și participăm la politică și economie. Digitalizarea promite beneficii extraordinare; pentru o sănătate mai bună, o mobilitate mai eficientă, o utilizare eficientă a energiei și companii înfloritoare. Societatea digitală este o condiție sine qua non atât pentru: dezvoltarea economiei cunoașterii în zilele noastre, cât și pentru creșterea economică.

Dependența de conectivitate, dialogul, încrederea și procesul decizional

Utilizarea din ce în ce mai mare a dispozitivelor digitale și prezența online sunt tendințe globale. Potrivit Statista, în 2023, numărul actual de utilizatori de smartphone-uri din lume este de 6,92 miliarde, ceea ce înseamnă că 86,41% din populația lumii deține un smartphone. În 2023, numărul actual de utilizatori de smartphone-uri din lume este de 6,92 miliarde, ceea ce înseamnă că 86,41% din populația mondială deține un smartphone. În total, numărul persoanelor care dețin un telefon inteligent și un telefon cu funcții este de 7,33 miliarde, ceea

ce reprezintă 91,53% din populația lumii² . În 2021, 474 de milioane de persoane din Europa (86% din populație) erau abonate la servicii mobile, lăsând o amprentă digitală în fiecare minut.

Având în vedere diversitatea activităților digitale pe care le întreprindem și numărul de aplicații pe care le descărcăm, cantitatea de date pentru analiză crește zilnic. Avem tendința de a ignora termenii și condițiile și de a neglija regulile atașate aplicațiilor gratuite, alimentând astfel dataficarea.

II. Exercițiu pentru studenți:

Urmăriți episodul 6 din sezonul 2 al serialului "Creeped Out" și regândiți-vă la ceea ce vă împiedică să citiți și să analizați termenii și condițiile aplicate serviciilor digitale pe care le utilizați zilnic.

Noile căi de comunicare și diversificarea condițiilor de partajare a datelor necesită un nou tip de contract social și o reformulare a încrederii între furnizori și utilizatori, dar și între cetățeni, instituții și administrația publică implicată. Nu doar construcția de soluții tehnologice, ci și proiectarea serviciilor și rolul cetățenilor trebuie regândit. Astfel, prin intermediul unui nou tip de angajament, multe aspecte sociale pot fi revizuite și abordate din nou. Noi soluții ar putea fi găsite și diseminate chiar mai larg, ceea ce ar face mai eficiente acțiunile de sensibilizare politică. Fiecare dezvoltare ulterioară a politicilor în societatea digitală s-ar putea baza pe dovezi mai bune. În acest fel, conceptul de cetățenie digitală este foarte util în domeniul incluziunii sociale, indiferent de locația geografică, de grupa de vârstă sau de venitul fiecărui cetățean al internetului). Participarea digitală devine astfel o chestiune de alegere, nu încă obligatorie. Crearea de rețele a devenit mai ușoară, iar potențialele parteneriate așteaptă după colț... în fruntea listelor unui motor de căutare.

Încrederea față de furnizorii de informații și servicii într-o societate digitală este una dintre condițiile necesare pentru participare. În același timp, încrederea față de informațiile obținute de la utilizatori este o condiție pentru dezvoltarea ulterioară a societății digitale. Acesta este unul dintre motivele pentru care trebuie să se verifice de două ori relevanța surselor și fiabilitatea agenților care achiziționează datele dumneavoastră.

Respectul și încrederea reciprocă între utilizatorii din lumea digitală sunt necesare pentru a dezvolta dialogul; cu toate acestea, lumea digitală tinde încă să fie provocatoare și să pună în pericol persoanele de încredere.

Procesele de luare a deciziilor în societățile digitale și în cadrul economiei cunoașterii nu sunt neapărat democratice, ci sunt create prin design (nu este o coincidență). Acesta este motivul pentru care problemele de etică în lumea digitală sunt discutate pe larg.

III. Exercițiu pentru studenți:

² Sursa: <https://www.bankmycell.com/blog/how-many-phones-are-in-the-world>

Ascultați conferința TEDx a futuristului Gerd Leonhard despre etica digitală și viitorul oamenilor într-o lume conectată și discutați despre evoluțiile din societatea digitală din ultimul deceniu.

Tehnologie și afaceri

Trăim în epoca celei de-a patra revoluții industriale, denumită și Industria 4.0. Tehnologiile de informare-comunicare sunt utilizate pe scară largă în industrie pentru a facilita robotizarea muncii și inteligența artificială. Datorită conexiunii la internet, sistemele de producție computerizate sunt posibile și utilizate pe scară largă, permițând astfel comunicarea între mașini. Conectarea tuturor dispozitivelor din cadrul rețelei permite schimbul de informații despre mașinile însele, (aproape) fără implicarea ființelor umane. Aceasta este o piatră de hotar și următorul pas în automatizarea producției, dar și o schimbare de stil de viață pentru milioane de persoane.

Exercițiu pentru elevi: Urmăriți episodul *Automated Customer Service* din serialul "Love, Death & Robots". Discutați avantajele și dezavantajele implicațiilor Industriei 4.0 pentru omenire.

Dispozitivele digitale și roboții, ca aproape orice alt instrument, pot dăuna sau aduce beneficii utilizatorilor - în funcție de modul în care sunt utilizate. Tiparele și obiceiurile indivizilor legate de utilizarea dispozitivelor digitale variază în mod semnificativ și fac obiectul unei analize constante din partea specialiștilor IT, a graficienilor, a marketologilor și chiar a factorilor de decizie politică. Modificările introduse de tehnologii sunt revizuite zilnic, ceea ce duce atât la progres, cât și la noi provocări, accelerând, fără îndoială, procesele susținute.

IV. Exercițiu pentru studenți:

Analizați infograficul "Economia mobilă în Europa 2022" și discutați modul în care societatea digitală poate influența situația economică a Europei în următorul deceniu.

Astfel, și în lumea digitală există o stratificare a utilizatorilor, care poate fi abordată prin îmbunătățirea competențelor de utilizare a dispozitivelor tehnice (în cazul decalajului digital) sau prin învățarea și utilizarea conștientă a tehnologiei (în cazul unui decalaj de cunoștințe).

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică definește decalajul digital ca fiind "decalajul dintre indivizi, gospodării, întreprinderi și zone geografice de diferite niveluri socio-economice, atât în ceea ce privește oportunitățile de acces la tehnologia informației și comunicațiilor (TIC), cât și în ceea ce privește utilizarea internetului pentru o mare varietate de activități"³. Școlile mai bine echipate se întorc pentru a le oferi elevilor mai multe oportunități

³Sursa: Understanding the Digital Divide, OCDE, 2002, p. 5 <http://www.oecd.org/dataoecd/38/57/1888451.pdf>

de a utiliza tehnologia, permițându-le astfel să dobândească competențe și obiceiul de a-și actualiza cunoștințele digitale, îndreptându-i astfel direct către oportunități mai bune de angajare. Cei care au avut mai puțin contact cu tehnologia în școli au mai puține șanse de a-și actualiza competențele digitale și adesea nu reușesc să acopere decalajul în ceea ce privește **e-readiness**, care reprezintă capacitatea de a sorta, interpreta și procesa cunoștințele⁴.

Odată cu revoluția digitală: utilizarea din ce în ce mai frecventă a tehnologiilor digitale în activitățile vieții de zi cu zi la nivel social, politic și economic, factorii de decizie s-au confruntat cu o mare întrebare/ provocare/problemă: cum să pregătească cetățenii pentru utilizarea acestor tehnologii?

Importanța alfabetizării digitale și a învățării pe tot parcursul vieții a crescut semnificativ în ultimele decenii și are o importanță semnificativă pentru UE⁵. Societatea digitală nu are granițe și este incluzivă în mod implicit, astfel încât adaptarea terminologiei și numirea tuturor participanților - cetățeni digitali - a fost facilă.

După cum explică Sibel Somyürek: "*Un cetățean digital este o persoană care poate critica informațiile online, poate comunica prin intermediul tehnologiilor digitale, poate produce și consuma în mediul digital și respectă regulile etice în timpul acestor comportamente și este conștient de drepturile și responsabilitățile sale.*"⁶

IV. Exercițiu pentru studenți:

Aflați despre 9 elemente de cetățenie digitală⁷:

1. Accesul digital reprezintă distribuția echitabilă a tehnologiei și nu numai înțelegerea persoanelor care au acces la tehnologie, ci și a limitărilor și consecințelor pentru cei care au acces limitat la tehnologie.
2. Comerțul digital reprezintă cumpărarea și vânzarea de bunuri. Acest principiu se concentrează pe luarea unor decizii sigure și în cunoștință de cauză atunci când se cumpără sau se descarcă materiale online.
3. Comunicarea digitală constă în înțelegerea diferitelor moduri și mijloace ale tehnologiei digitale și a momentului în care trebuie utilizate în mod corespunzător. De exemplu, înțelegerea momentului în care trimiterea unui e-mail este adecvată față de trimiterea unui mesaj text.
4. Eticheta digitală constă în înțelegerea codului de conduită și a procedurilor adecvate atunci când se utilizează dispozitive mobile. Ea se extinde dincolo de recunoașterea unui comportament nepotrivit, în sensul că încurajează în mod activ un comportament online adecvat și responsabil.

⁴ Sciadas, 2003

⁵ UE a exprimat importanța educației pentru cetățenie printr-o serie de inițiative politice, cum ar fi Declarația de la Paris (Comisia Europeană, 2015) și Cadrul privind competențele-cheie (Consiliul, 2006).

⁶ <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/traditional-citizenship-digital-citizenship> (toate site-urile au fost vizitate ultima dată la 4 noiembrie 2022)

⁷ <https://agpartseducation.com/9-elements-of-digital-citizenship/>

5. Alfabetizarea digitală sau fluența digitală reprezintă procesul de înțelegere a tehnologiei, modul de utilizare a acesteia în numeroasele sale forme și modul de adaptare atunci când sunt introduse noi tehnologii. Se extinde, de asemenea, la utilizarea internetului și la modul de a căuta și evalua eficient informațiile online.

6. Digital Health & Welfare este menținerea unor practici tehnologice sănătoase pentru a promova bunăstarea fizică și psihologică. Practicarea siguranței oculare și a ergonomiei, precum și echilibrarea timpului petrecut în fața ecranului și a utilizării tehnologiei sunt toate legate de acest principiu important.

7. Dreptul digital constă în înțelegerea și respectarea regulilor și politicilor online, precum și în modul de utilizare etică a tehnologiei. Dreptul digital este larg și acoperă subiecte de la spam la hărțuirea cibernetică.

8. Drepturile și responsabilitatea digitală sunt libertățile care se extind la toată lumea online. Printre exemple se numără dreptul la viață privată și libertatea de exprimare.

9. Securitatea digitală și confidențialitatea sunt măsuri de precauție electronice pentru a consolida siguranța online. Parolele securizate, neîmpărtășirea parolelor, salvarea datelor și protecția antivirus sunt toate exemple de acest principiu.

Ce merită adăugat la această listă în opinia dumneavoastră?

Datorită răspândirii vaste și rapide a tehnologiilor digitale, conceptul de cetățenie digitală este cosmopolit. Funcțiile bazate sau susținute de tehnologia digitală modifică atât obiceiurile, cât și activitățile, metodele de producție și de consum ale indivizilor de pe tot globul, indiferent de vârstă, statut social, cetățenie reală sau țară de reședință.

Abordarea UE

La 9 martie 2021, Comisia Europeană a prezentat viziunea și strategia sa pentru transformarea digitală a Europei până în 2030, denumită și Compas digital 2030.⁸ A fost pentru prima dată când Comisia a folosit termenul de "cetățenie digitală" în declarația sa. Următorul pas a fost făcut la 26 ianuarie 2022, când Comisia a propus o declarație solemnă interinstituțională privind un set de principii și drepturi digitale.⁹

Pașii menționați mai sus au fost decizii politice care au dat startul procesului de creare a unei "cetățenii digitale". Această nouă formă de cetățenie a fost înțeleasă ca fiind "capacitatea de a participa la viața societății online" (Mossberger, Tolbert și McNeal, 2007).

V. Exercițiu pentru studenți:

⁸ A se vedea Comisia Europeană, "Deceniul digital al Europei: obiective digitale pentru 2030", la adresa (toate site-urile internet vizitate ultima dată la 4 noiembrie 2022).

⁹ COM(2022)27 final, Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Stabilirea unei Declarații europene privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital; COM (2022)28 final, "Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital".

În viitorul apropiat, europenii vor fi în măsură să beneficieze de identitatea digitală europeană (eIDAS 2.0). Imaginați-vă, care dintre visele sau coșmarurile dumneavoastră ar deveni realitate dacă acest lucru s-ar întâmpla. Argumentați argumentele pro și contra acestei soluții.

Urmăriți un videoclip pentru a afla mai multe despre IDENTITATEA DIGITALĂ EUROPEANĂ

Sprijinul cetățenilor europeni pentru principiile digitale

Potrivit unui sondaj Eurobarometru "Societatea digitală și tehnologia", realizat în septembrie și octombrie 2021, europenii arată un sprijin larg pentru principiile digitale. Majoritatea cetățenilor UE intervievați (81%) consideră că internetul și instrumentele digitale vor juca un rol important în viitor.¹⁰ Ar trebui să subliniem faptul că peste 80% dintre cetățenii UE sunt conștienți că, până în 2030, vor exista la fel de multe avantaje ca și dezavantaje din utilizarea instrumentelor digitale și a internetului. Și doar o minoritate (12%) se așteaptă la mai multe dezavantaje decât avantaje în acest domeniu.

În plus, o mare majoritate consideră că este util și important ca Uniunea Europeană să definească și să promoveze drepturile și principiile europene pentru a construi o transformare digitală de succes.¹¹

Mai mult de jumătate dintre cetățenii UE intervievați și-au exprimat îngrijorarea cu privire la atacurile cibernetice și la criminalitatea informatică. De asemenea, mai mult de jumătate dintre aceștia s-au declarat îngrijorați de siguranța și bunăstarea copiilor online. Aproape jumătate dintre cetățenii UE intervievați își exprimă îngrijorarea cu privire la utilizarea datelor și informațiilor personale de către companii sau administrații publice. Aproximativ o treime dintre cetățenii UE sunt îngrijorați de dificultatea de a se deconecta și de a găsi un bun echilibru între viața online și cea offline.

Aproximativ una din patru persoane este îngrijorată de dificultatea de a învăța noile competențe digitale necesare pentru a participa activ în societate. Aproximativ unul din cinci cetățeni ai UE și-a exprimat îngrijorarea cu privire la impactul produselor și serviciilor digitale asupra mediului.

Tabelul 1. **Preocupări legate de prejudicii și riscuri online**

Tipul de preocupări	%
atacuri cibernetice și criminalitate cibernetică (de exemplu, furtul sau utilizarea abuzivă a datelor personale, software malițios sau phishing)	56

¹⁰ [Eurobarometru: Europeanii își arată sprijinul pentru principiile digitale | Shaping Europe's digital future \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_6462), 6.12.2021, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_6462

¹¹ Ibidem

siguranța și bunăstarea copiilor online	53
utilizarea datelor și informațiilor cu caracter personal de către întreprinderi sau administrații publice	46
dificultatea de a se deconecta și de a găsi un bun echilibru între viața online și cea offline	34
dificultatea de a învăța noi competențe digitale necesare pentru a participa activ în societate	26
impactul asupra mediului al produselor și serviciilor digitale	23

Necesitatea unei mai bune cunoașteri a drepturilor online

Conform raportului "Digital rights and principles - Report", majoritatea cetățenilor UE consideră că UE le protejează bine drepturile în mediul online, dar, în același timp, majoritatea (76%) ar considera că ar fi util să știe mai multe despre drepturile lor în mediul online. Peste 39% declară că nu știu că drepturile care se aplică în mediul offline ar trebui să fie respectate și în mediul online.

Agenția pentru Securitate Cibernetică a Uniunii Europene (ENISA) oferă o platformă pentru a extinde utilizarea conștientă a internetului și pentru a educa cu privire la problemele de securitate cibernetică¹².

VI. Exercițiu pentru studenți:

să încerce să identifice și să numească mai multe amenințări în lumea digitală pe baza infograficului ENISA.

Sprijin larg pentru declarația privind principiile digitale

O mare majoritate (82%) a cetățenilor UE sprijină ideea ca UE să definească și să promoveze o viziune europeană comună privind drepturile și principiile digitale. Aproape 90% dintre europeni susțin principiile incluse în Declarația europeană a drepturilor și principiilor digitale pentru deceniul digital, care declară:

- Plasarea oamenilor în centrul transformării digitale
- Solidaritate și incluziune
- Libertatea de alegere

¹² [Inițiative de educație în domeniul securității cibernetice în statele membre ale UE](#) Publicat pe 20 decembrie 2022

- Participarea în spațiul public digital
- Siguranță, securitate și responsabilizare
- Sustenabilitate

Pentru a asigura realizarea principiilor civile de bază în UE, trebuie să se ia în considerare principiul statului de drept și domeniul de aplicare al activităților întreprinse de Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană în domeniul protecției drepturilor fundamentale, al mobilității, precum și al respectării vieții private, al libertății de gândire, religie, întrunire, exprimare, al lipsei de discriminare pe bază de sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală, asigurând în același timp dreptul la protecția datelor cu caracter personal și dreptul de a avea acces la justiție.

VII. Exercițiu pentru studenți:

Găsiți modalități eficiente de a ajunge la diferite grupuri sociale online pentru a disemina informații relevante. Cum ați putea intra în contact cu persoanele în vârstă din localitate, cu activiștii feminisți din marile orașe și cu imigranții nou-veniți din întreaga țară?

VIII. Exercițiu pentru studenți:

Gândiți-vă la posibile soluții pentru a reduce alienarea și pentru a asigura o mai mare incluziune digitală a diferitelor grupuri sociale, utilizând Roata privilegiilor și a puterii.

Copiii și tânăra generație sunt văzuți ca fiind principalii beneficiari ai tehnologiilor digitale, care accesează și navighează cu pricepere în mediile sociale și instrumentele digitale de pe internet. Există încă inegalități în ceea ce privește accesul la dispozitive electronice, la tehnologii și la internet. Accesul la gadgeturi, internetul neîntrerupt și conexiunea electrică sunt esențiale pentru participarea la societatea digitală. Conexiunea la internet de viteză redusă și capacitatea redusă a hardware-ului pot limita participarea și calitatea interacțiunilor digitale. În același timp, participarea în lumea digitală este disponibilă 24 de ore din 24, 7 zile din 7, în timp ce diferențele economice, distanțele, limitările fizice și barierele lingvistice sunt mai puțin semnificative decât cele care apar în mediul offline. Internetul oferă o mulțime de oportunități pentru educație, rețele sociale, dezvoltarea de competențe, precum și pentru organizarea rutinei zilnice și divertisment. Datorită tehnologiilor care sprijină procesul educațional, persoanele cu dizabilități pot intra în contact cu semenii lor și pot participa la procesul educațional. Cetățenii trebuie să fie conștienți de provocările atașate care implică: dependența de internet, hărțuirea cibernetică, discursul de ură, știrile false și dezinformarea. UE depune un efort pentru a oferi măsuri de siguranță pentru copii în mediul digital și pentru a profita la maximum de posibilitățile pe care acesta le oferă.

În 2022, Comisia Europeană a adoptat o nouă strategie europeană pentru un internet mai bun pentru copii (BIK+), care vizează îmbunătățirea serviciilor digitale adaptate vârstei și asigurarea responsabilizării, respectului și protecției fiecărui copil online.

Președintele Comisiei, Ursula von der Leyen, a semnat Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale la 15 decembrie 2022.

Partea metodologică

Vă încurajăm să folosiți acest text ca sursă de inspirație pentru munca în grup și pentru a vă oferi o oportunitate de a încerca să lucrați offline înainte de a vă implica online pentru a finaliza exercițiile. Această experiență îi va ajuta pe elevi să descrie diferențele deosebite dintre lumile offline și online în care navighează și să-și imagineze viața înainte de apariția internetului.

Referințe:

Directivele și regulamentele UE:

- Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (Text cu relevanță pentru SEE)
- Directiva (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate pentru produse și servicii (Text cu relevanță pentru SEE)
- Regulamentul (UE) 2018/1724 de instituire a unui portal digital unic pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor
- COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR
Strategia europeană pentru un internet mai bun pentru copii
- DIRECTIVA (UE) 2016/1148 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 6 iulie 2016 privind măsurile pentru un nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice în întreaga Uniune
- Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (Text cu relevanță pentru SEE)

Strategii și documente de politică:

- Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale
- Un internet mai bun pentru copii (BIK+)
- Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital
- Comisia Europeană, Direcția Generală Educație, Tineret, Sport și Cultură, *Competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții*, Oficiul pentru Publicații, 2019, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/569540>

Literatură:

- Societatea în rețea. De la cunoaștere la politică, Gustavo Cardoso, Manuel Castells, 2006
- Cetățenia digitală: The Internet, society, and participation, K Mossberger, CJ Tolbert, RS McNeal, (MIT Press, 2007)
- Cadrul de politici privind guvernarea digitală al OCDE Șase dimensiuni ale unei guvernări digitale
- Challenges in Cybersecurity and Privacy - the European Research Landscape, Editori: Jorge Bernal Bernabe, Universitatea din Murcia, Spania / Antonio Skarmeta, Universitatea din Murcia, Spania
https://www.riverpublishers.com/research_details.php?book_id=711

CAPITOLUL 2

De ce integrarea europeană: criza statului-națiune

Proiect de Raffaella Cinquanta

Principalul motiv istoric al procesului de integrare europeană este criza statului-națiune și a suveranității sale absolute. Această criză a fost o consecință a contradicției dintre interdependența din ce în ce mai mare la nivel global, generată de progresul economic, social și tehnologic, și divizarea politică a Europei în mai multe state-națiune, care și-au păstrat suveranitatea absolută, deși erau prea mici pentru a face față problemelor care depășeau granițele naționale. Această contradicție a început în secolul al XIX-lea și a explodat după cel de-al Doilea Război Mondial, când sistemul statelor naționale europene a căzut din cauza ascensiunii sistemului bipolar global și a celor două superputeri ale sale (SUA și URSS). Această schimbare în ordinea mondială a marcat începutul procesului de integrare europeană.

Pentru ca statele europene să se unească, au putut fi adoptate trei abordări, care diferă prin modul în care au privit suveranitatea națională și puterile sale:

FEDERALISM	CONFEDERALISM	FUNȚIONALISM
această abordare urmărea crearea unei federații europene, Statele Unite ale Europei, prin limitarea suveranității absolute a fiecărui stat membru, elaborarea unei constituții și instituirea unui guvern federal, a unui parlament federal și a unei curți de justiție federale.	această abordare urmărea stabilirea unei simple cooperări interguvernamentale între statele naționale, fără transfer de suveranitate la nivel european. Scopul era crearea unei zone de liber schimb fără monedă unică, fără politică externă unică, fără guvern federal, fără constituție.	Această abordare de tip "n-between" a sugerat demararea unificării Europei prin transferarea către o autoritate comună doar a anumitor funcții tehnice ale statelor și a puterilor naționale relative (de exemplu, industria cărbunelui și a oțelului, agricultura etc.). Astfel, statele europene ar putea începe integrarea fără a afecta suveranitatea națională și în absența unei constituții federale. Obiectivul pe termen scurt a fost înființarea unor comunități sectoriale, în principal de natură economică. Pe termen lung, funcționalismul urmărea înființarea unei federații europene, ca rezultat al unui transfer

		progresiv de suveranitate de la statele naționale la comunitățile europene.
--	--	---

Abordarea funcțională, pas cu pas, a fost adoptată în 1950, la începutul integrării europene, și a fost aplicată în mod consecvent de atunci, transferând din ce în ce mai mult suveranitatea națională către instituții europene comune. Acest lucru explică structura specifică a UE de astăzi, care este o instituție nouă și hibridă, mai degrabă o confederație, dar nu o federație deplină. Cea mai distinctivă trăsătură a sa este că statele membre au cedat o parte din drepturile lor suverane către UE, care, în acele sectoare, are puterea de a acționa independent și de a adopta legislație europeană care are aceeași forță ca și legile naționale. Cu toate acestea, UE a fost creată și s-a dezvoltat ca urmare a tratatelor internaționale, instrumentul tradițional al organizațiilor internaționale, mai degrabă decât printr-un proces constituțional, tipic pentru înființarea statelor suverane.

Acest capitol descrie principalele caracteristici ale UE din această perspectivă: criza statelor naționale europene și rezultatul specific al integrării europene. Acesta își propune să evidențieze caracteristicile sale federale, confederale și funcționale în lumina semnificației sale istorice și ideale. După ce trasează principalele etape ale istoriei sale, capitolul prezintă valorile fondatoare ale UE, obiectivele, simbolurile (cu accent pe cetățenia europeană), structura sa instituțională și juridică, competențele și sarcinile sale, cu o considerație finală asupra viitorului său, care este supus dezbaterii.

1. PRINCIPALELE ETAPE ISTORICE ALE UE ȘI PĂRINȚII SĂI FONDATORI

1951 În urma celui de-al Doilea Război Mondial, ca urmare a [Declarației](#) ministrului francez de externe Robert [Schuman](#) (9 mai 1950), șase state membre fondatoare (Franța, Germania, Italia, Belgia, Luxemburg și Țările de Jos) au înființat Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO - Tratatul de la Paris, 18 aprilie 1951). Principalul său obiectiv era de a asigura pacea între națiunile europene prin reunirea acestora pe picior de egalitate și prin cooperarea în cadrul unor instituții comune. CECO a fost rezultatul abordării funcționale ideate de [Jean Monnet](#) și al acțiunii politice a unor guvernatori europeni precum [Konrad Adenauer](#) și [Alcide De Gasperi](#).

1957 Aceleași șase țări semnează Tratatul de la Roma, prin care se înființează Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euratom) și Comunitatea Economică Europeană (CEE) pentru o piață comună mai largă, care să acopere o întreagă gamă de bunuri și servicii. Taxele vamale au fost abolite la 1 iulie 1968, iar în anii '60 au fost puse în aplicare politici comune, în special în domeniul comerțului și al agriculturii. Principalii actori ai acestui progres au fost [Paul-Henri Spaak](#), [Walter Hallstein](#), [Joseph Bech](#), [Johann Willelm Beyen](#), [Sicco Mansholt](#).

1973 CEE a avut un succes atât de mare încât Danemarca, Irlanda și Regatul Unit au decis să adere: prima extindere a comunităților europene. În consecință, la scurt timp au fost introduse noi politici sociale și de mediu, iar în 1975 a fost înființat Fondul european de dezvoltare regională.

- 1979** După o fază de stagnare a economiilor europene și de criză a procesului de integrare, acesta a cunoscut o relansare importantă cu ocazia primelor alegeri pentru Parlamentul European (PE) prin sufragiu universal direct, care au marcat un progres decisiv către democrația și cetățenia europeană. Primul președinte al PE a fost [Simone Veil](#), o supraviețuitoare a Holocaustului. Un membru proeminent al noului Parlament a fost [Altiero Spinelli](#), creierul federalismului european de după război: în 1984, el a condus PE în elaborarea unui proiect inovator pentru o constituție europeană.
- 1981** Grecia a aderat la Comunități, urmată de Spania și Portugalia în 1986. Aceste extinderi au avut loc după căderea dictaturilor din aceste țări, demonstrând că integrarea europeană este strâns legată de valorile libertății și democrației. În plus, extinderea în sudul Europei a determinat Comunitățile să pună în aplicare programe de ajutor regional.
- 1986** În ciuda valului de "europesimism" datorat recesiunii economice mondiale, în 1985, Comisia și președintele acesteia, Jacques Delors, au dat un nou impuls pentru continuarea integrării. A fost publicată o Carte albă, care stabilea un calendar pentru finalizarea pieței unice europene până în 1993. Acest nou obiectiv a fost consacrat în Actul Unic European (AUE, semnat în 1986 și intrat în vigoare în anul următor), care a introdus un număr mai mare de cazuri în care Consiliul putea lua decizii cu majoritate calificată, mai degrabă decât în unanimitate. AUE a instituit cooperarea europeană în domeniul politicii externe; de asemenea, a consolidat Parlamentul UE și a pus bazele unor politici europene relevante în diverse domenii (coeziune socială, mediu, cercetare...).
- 1992** Căderea Zidului Berlinului în 1989, reunificarea ulterioară a Germaniei în 1990 și democratizarea țărilor din Europa Centrală și de Est după dizolvarea Uniunii Sovietice în decembrie 1991 au avut un impact masiv asupra Comunităților Europene și a statelor membre ale acestora. Pentru a face față acestei conjuncturi istorice, Tratatul de la Maastricht a fost semnat la 7 februarie 1992 și a intrat în vigoare la 1 noiembrie 1993. Acesta prevedea crearea unei monede unice, a instituit Uniunea Europeană (UE) prin adăugarea cooperării interguvernamentale în noi domenii la sistemul comunitar existent și prin plasarea sub aceeași "umbrelă" într-o structură cu "trei piloni": Comunitatea Europeană (CE), politica externă și de securitate comună și cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne. Una dintre principalele sale inovații a fost instituirea cetățeniei europene.
- În 1995**, Austria, Finlanda și Suedia au aderat la UE, ajungând astfel la 15 state membre.
- 2002** Moneda unică prevăzută de Tratatul de la Maastricht, euro, a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1999 și a înlocuit la 1 ianuarie 2002 vechile monede ale celor 12 țări ale UE (zona euro). De atunci, moneda euro a devenit o monedă importantă la nivel mondial.
- 2004** La scurt timp după căderea Uniunii Sovietice, UE a primit cereri de aderare din partea a șase țări din fostul bloc sovietic (Bulgaria, Republica Cehă, Ungaria, Polonia, România și Slovacia), a celor trei state baltice care au făcut parte din

Uniunea Sovietică (Estonia, Letonia și Lituania), a uneia dintre republicile din fosta Iugoslavie (Slovenia), a Ciprului și a Maltei. Prin extinderea beneficiilor integrării europene la aceste tinere democrații, UE a contribuit la stabilizarea continentului european. Negocierile au început în 1997, iar în 2004 a avut loc cea mai mare extindere a UE din istorie: numărul statelor membre a crescut până la 25. Bulgaria și România au urmat în 2007, iar Croația în 2013, ceea ce a dus numărul membrilor UE la 28.

Extinderea masivă și provocările din ce în ce mai complexe ale globalizării au determinat UE să elaboreze o metodă de luare a deciziilor mai eficientă. Criticile aduse Tratatelor de la Amsterdam (1997) și Nisa (2001), axate pe reformele instituționale care nu au aprofundat în mod eficient integrarea europeană, au declanșat o dezbatere care a avut ca rezultat Declarația de la Laeken privind viitorul UE (2001). A fost înființată o Convenție europeană, care a elaborat un proiect de tratat de instituire a unei Constituții pentru Europa. Adoptată de Consiliul European în 2004, Constituția a fost respinsă în 2005 prin referendumuri naționale în Franța și Țările de Jos.

- 2007** Proiectul de Constituție a fost înlocuit de Tratatul de la Lisabona, semnat la 13 decembrie 2007 și intrat în vigoare la 1 decembrie 2009. În loc să înlocuiască tratatele cu un text constituțional, acesta le modifică prin schimbarea semnificativă a modului de funcționare a UE, în vederea consolidării capacității sale de a acționa în interiorul și în exteriorul UE, a creșterii legitimității sale democratice și a sporirii eficienței sale generale. Tratatul a fuzionat UE și CE într-o singură Uniune Europeană și a adaptat majoritatea modificărilor prevăzute în Constituție (introducerea președintelui permanent al Consiliului European și a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate; președintele Comisiei Europene este propus de Consiliul European, ținând seama de rezultatele alegerilor europene, și este ales de Parlamentul European.
- 2017** Criza financiară și economică mondială din 2008, creșterea semnificativă a partidelor eurosceptice la alegerile europarlamentare din 2014 și criza imigrației din 2015 au dus la prima "ieșire" din UE. În cadrul unui referendum organizat la 23 iunie 2016, Regatul Unit a decis să părăsească Uniunea Europeană, iar la 29 martie 2017 a declanșat procesul "Brexit". Acesta s-a încheiat la 31 ianuarie 2020, când Regatul Unit a părăsit oficial UE și a intrat într-o perioadă de tranziție
- 2020** Pandemia globală Covid-19 a pus UE în fața unei crize fără precedent și cu multiple fațete, care a pus profund la încercare UE și statele sale membre. UE le-a ajutat să își coordoneze răspunsurile naționale (vaccinuri, certificat digital Covid) și a creat un fond istoric de redresare și de reziliență pentru a sprijini economiile. Cu toate acestea, criza a evidențiat problemele existente în ceea ce privește instituțiile și normele democratice ale UE.
- 2022** În acest context critic, UE a convocat Conferința privind viitorul Europei, o serie de dezbateri conduse de cetățeni, care s-a desfășurat în perioada aprilie 2021 - mai 2022. Conferința a fost un exercițiu democratic paneuropean fără precedent, care a permis cetățenilor europeni să discute și să modeleze viitorul comun al UE prin intermediul unei platforme digitale multilingve inovatoare, al unor paneluri ale cetățenilor europeni și al unor sesiuni plenare ale conferinței. Raportul final al acesteia enumeră 49 de propuneri și a fost înaintat președinților Parlamentului

European, Consiliului și Comisiei, angajați în realizarea celor mai importante aspecte dezbătute de cetățenii europeni.

Citiți mai departe: [Manifestul lui Ventotene](#), [Istoria UE](#), [Tratatele europene](#), [Arhivele istorice ale instituțiilor UE](#).

2. VALORILE ȘI OBIECTIVELE FONDATOARE ALE UE

După cum arată istoria sa, cea mai mare motivație pentru unificarea europeană este dorința unei **păci permanente**, iar instituirea sa progresivă a creat un cadru juridic care face imposibil un război între statele membre. Piatra de temelie a păcii europene este **unitatea**: Țările UE sunt conștiente că, pentru a face față problemei globalizării, trebuie să vorbească și să acționeze la unison, deoarece în lumea globală democrația, justiția, prosperitatea economică, securitatea socială și protecția mediului nu pot fi abordate la nivel național. Unitatea poate dăinui doar prin **egalitate**. Aceasta înseamnă că niciun stat UE nu are întâietate față de un alt stat și că toți cetățenii UE sunt egali în fața legii și au aceleași **drepturi fundamentale** (*Carta drepturilor fundamentale a UE*). De aceea, sistemele juridice ale statelor membre ale UE trebuie să se bazeze pe statul de drept și pe respectarea demnității, a libertății și a dreptului la autodepășire al individului.

Pacea, unitatea și egalitatea garantează **libertățile fundamentale ale UE**: libertatea de circulație, libertatea de stabilire, libertatea de a presta servicii, libera circulație a mărfurilor și libera circulație a capitalurilor. Libertatea este contrabalansată de **solidaritate**: pentru a se dezvolta împreună, statele UE trebuie să împartă în mod egal atât avantajele, cât și poverile comunității lor. Acest lucru nu înseamnă că statele membre sunt "dizolvate" în UE, ci mai degrabă că ele contribuie la obiectivele comune prin calitățile și **diversitatea** lor specifice.

Articolul 2 din TUE (valorile Uniunii)

Uniunea se întemeiază pe valorile respectului pentru demnitatea umană, libertate, democrație, egalitate, statul de drept și respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor aparținând minorităților. Aceste valori sunt comune tuturor statelor membre într-o societate în care prevalează pluralismul, nediscriminarea, toleranța, justiția, solidaritatea și egalitatea între femei și bărbați.

Articolul 3 din TUE (obiectivele Uniunii)

(1) Scopul Uniunii este de a promova pacea, valorile sale și bunăstarea popoarelor sale.

(2) Uniunea oferă cetățenilor săi un spațiu de libertate, securitate și justiție fără frontiere interne, în cadrul căruia este asigurată libera circulație a persoanelor, împreună cu măsuri adecvate în ceea ce privește controlul frontierelor externe, azilul, imigrația, prevenirea și combaterea criminalității.

(3) Uniunea instituie o piață internă [...] combate excluziunea socială și discriminarea și promovează justiția și protecția socială, egalitatea între femei și bărbați, solidaritatea între generații și protecția drepturilor copilului. Ea promovează coeziunea economică, socială și teritorială, precum și solidaritatea

între statele membre. Respectă bogata sa diversitate culturală și lingvistică și se asigură că patrimoniul cultural al Europei este protejat și pus în valoare.

(5) În relațiile sale cu lumea largă, Uniunea susține și promovează valorile sale [...] Aceasta contribuie la pace, la securitate, la dezvoltarea durabilă a Pământului, la solidaritate și respect reciproc între popoare, la un comerț liber și echitabil, la eradicarea sărăciei și la protecția drepturilor omului.

Citiți mai departe: [Obiectivele și valorile UE, Carta drepturilor fundamentale a UE](#)

3. SIMBOLURI EUROPENE

Imnul european - "Oda bucuriei" de Beethoven: exprimă viziunea idealistă a rasei umane ca frăție.

Steagul european: simbolizează identitatea și unitatea UE

Ziua Europei - 9 mai: aniversarea "Declarației Schuman".

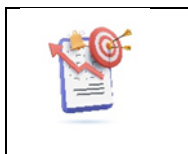
Motto-ul UE - "Uniți în diversitate": exprimă modul în care europenii își exprimă unitatea pentru pace și prosperitate, îmbogățită de diferitele lor culturi, tradiții și limbi.

4. CETĂȚENIA EUROPEANĂ

Orice cetățean al oricărui stat membru al UE este cetățean al UE. Cetățenia europeană nu înlocuiește, ci se adaugă la cetățenii naționali. În conformitate cu tratatele UE, cetățenia UE conferă drepturile specifice de a

- să circule și să locuiască liber în UE;
- să voteze și să candideze la alegerile municipale și europene
- protecție consulară din partea autorităților oricărui stat membru în absența ambasadei lor în străinătate;
- adresați o petiție Parlamentului European, contactați Ombudsmanul European și luați parte la o [inițiativă cetățenească europeană](#) pentru a propune legislație.

În plus, în cadrul interdicției UE privind discriminarea, cetățenia europeană implică dreptul de a fi tratat de toate statele membre în același mod în care acestea își tratează proprii cetățeni.

Temă pentru acasă care va fi prezentată la clasă: obțineți informații fiabile despre valorile/ obiectivele fondatoare ale UE folosind surse de internet și discutați studii de caz particulare privind implicarea UE în evenimente actuale (pandemia Covidiu, războiul din Ucraina).

5. INSTITUȚIILE UE

Articolul 13 din TUE (cadru instituțional)

(1) Uniunea dispune de un cadru instituțional care urmărește să promoveze valorile sale, să avanseze obiectivele sale, să servească interesele sale, ale cetățenilor săi și ale statelor membre și să asigure coerența, eficacitatea și continuitatea politicilor și acțiunilor sale.

Instituțiile Uniunii sunt:

- Parlamentul European,

- Consiliul European,
- Consiliului,
- Comisia Europeană (denumită în continuare "Comisia"),
- Curtea de Justiție a Uniunii Europene,
- Banca Centrală Europeană,
- Curtea de Conturi.

(2) Fiecare instituție acționează în limitele competențelor care îi sunt conferite prin tratate și în conformitate cu procedurile, condițiile și obiectivele stabilite în acestea. Instituțiile practică o cooperare reciprocă sinceră.

Cadrul instituțional al UE este unic și în continuă evoluție. Acesta include 7 organisme și 30 de agenții descentralizate care lucrează împreună pentru a aborda politicile comune ale UE și interesele comune ale cetățenilor europeni în **ansamblu**.

Patru **instituții decizionale** conduc administrația UE. Acestea stabilesc în mod colectiv agenda UE și oferă orientări politice, jucând în același timp roluri diferite în procesul de elaborare a legislației:

Parlamentul European

Locație: Bruxelles/Strasbourg/Luxemburg.

Înființat în 1952 ca Adunare Comună a CECO, în 1958 ca Adunare Parlamentară Europeană a celor trei Comunități (adoptând în 1962 denumirea de Parlament European), primele alegeri directe au avut loc în 1979.

Reprezentându-i pe cetățenii țărilor UE și fiind ales direct de către aceștia, este cea mai "federală" dintre instituțiile UE. Membrii săi aleși (deputați europeni) sunt grupați în funcție de apartenența politică, nu de naționalitate; numărul lor pentru fiecare țară variază între 6 și 96 (numărul total nu poate depăși 705). Parlamentul European ia decizii privind legislația europeană împreună cu Consiliul Uniunii Europene, aprobă bugetul UE și supraveghează funcționarea democratică a tuturor instituțiilor UE.

Consiliul European

Locație: Bruxelles.

Înființat: 1974 (forum informal), 1992 (statut oficial), 2007 (instituție oficială a UE).

Reunind șefii de stat sau de guvern din țările UE, este cea mai "confederală" instituție a UE. Deși nu adoptă legi (cu excepția modificărilor aduse tratatului), acesta stabilește direcția și prioritățile politice generale ale UE și reprezintă cel **mai înalt nivel** de cooperare politică între țările UE. În general, se reunește de 4 ori pe an și decide asupra problemelor prin consens.

Consiliul Uniunii Europene

Locație: Bruxelles/Luxemburg

Înființat: 1958 (în calitate de Consiliu al CEE).

Reprezentând guvernele statelor membre ale UE, se situează undeva între o instituție federală și una confederală. Acesta reunește miniștrii naționali în 10 configurații diferite, în funcție de domeniul de politică în discuție, coordonează politicile și adoptă legi împreună cu Parlamentul European. Fiecare țară din UE deține președinția prin rotație timp de 6 luni. Majoritatea deciziilor sale necesită o majoritate calificată (55% din statele membre - în prezent 15 din 27 - reprezentând cel puțin 65% din populația totală a UE); cu toate acestea, subiecte sensibile, precum politica externă și fiscalitatea, necesită un **vot unanim**. Miniștrii economiei și finanțelor din țările din zona euro își coordonează **politica economică** prin intermediul Eurogrupului.

Comisia Europeană

Locație: Bruxelles/Luxemburg/Reprezentări în țările UE.

Înființare: 1958.

În calitate de principal organism executiv independent al UE, care reprezintă interesele comune ale acesteia, este cea mai evidentă expresie a abordării funcționale a integrării. Acesta are "dreptul de inițiativă" de a propune noi legi (adoptate în comun de Parlamentul European și de Consiliul Uniunii Europene), gestionează bugetul și politicile UE (cu excepția politicii externe și de securitate comune) și asigură aplicarea legislației UE. Comisia este formată din 27 de comisari (câte unul din fiecare țară a UE) și este condusă de președintele Comisiei, care este ales de Parlamentul European la propunerea Consiliului European. Birourile sale de reprezentare oferă informații despre UE și facilitează cooperarea cu statele membre.

Procesul decizional este completat de alte trei instituții:

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

Locație: Luxemburg.

Înființare: 1952.

Acesta se asigură că legislația UE este pusă în aplicare, că tratatele sunt corect aplicate și că țările UE își respectă obligațiile, verifică legalitatea actelor instituțiilor UE și interpretează legislația UE la cererea instanțelor naționale.

Banca Centrală Europeană

Locație: Frankfurt.

Înființare: 1998.

Împreună cu Sistemul European al Băncilor Centrale, este responsabilă de stabilitatea prețurilor și de politica monetară și de schimb valutar în zona euro. De asemenea, sprijină politicile economice ale UE.

Curtea de Conturi Europeană

Locație: Luxemburg.

Înființare: 1977.

În calitate de gardian independent al intereselor financiare ale cetățenilor UE, îmbunătățește gestionarea financiară a UE, promovează responsabilitatea și transparența și verifică dacă fondurile UE sunt colectate și cheltuite corect.

Lecturi suplimentare:

- Cele mai importante organisme de consiliere și supraveghere: [Comitetul Economic și Social European](#), [Comitetul European al Regiunilor](#), [Banca Europeană de Investiții](#) și [Ombudsmanul European](#);
- [Cum sunt numiți și aleși funcționarii UE](#)
- Stabilirea [priorităților UE](#)

Discutați în grupuri următoarele afirmații:

1. Consiliul European este cea mai politică instituție din UE
2. Caracterul democratic al UE se reflectă mai ales în Parlamentul European.

	3. Comisia Europeană este cel mai important organism executiv din UE
--	--

6. RELAȚIILE DINTRE UE ȘI STATELE MEMBRE

Unificarea europeană se caracterizează prin două "metode" diferite: cooperare și integrare.

- 1) **Cooperarea** este un instrument al confederalismului: Statele membre se conectează la nivel supranațional, dar suveranitatea lor națională este pe deplin păstrată. În ceea ce privește UE, această metodă este tipică pentru Consiliul European și este utilizată în domenii în care guvernele naționale sunt reticente să cedeze (politică externă, apărare, politică fiscală etc.).
- 2) **Integrarea se** bazează pe conceptul conform căruia, pentru a face față mai bine unei lumi interdependente și globalizate, suveranitățile naționale ar trebui să se unească pentru a crea o suveranitate comună. Integrarea poate fi realizată la diferite niveluri, cel mai înalt fiind fuziunea completă într-o comunitate supranațională (federalism). UE este cel mai evident exemplu de integrare la jumătatea drumului, în care statele au cedat anumite "zone" de suveranitate națională unei comunități care le este superioară tuturor (doar în acele zone), dar nu au fuzionat. În aceste domenii, liderii europeni consideră benefică acțiunea comună: piața unică, euro, promovarea creșterii economice, politicile de inovare (în special protecția climei și a mediului, cercetarea și energia) și politicile de solidaritate/coeziune în domeniul regional, agricol și social.

Tratatele UE în vigoare în prezent precizează domeniile în care competențele suverane au fost transferate către UE, fie integral, fie parțial, pe baza **principiului subsidiarității**.

Who does what? How responsibilities are shared between the EU and its Member States.

The European Union alone is responsible for:

- customs union;
- rules governing competition within the single market;
- monetary policy for countries using the euro;
- conservation of marine biological resources under the common fisheries policy;
- common commercial policy;
- concluding an international agreement when this is provided for in EU legislation.

The European Union and its Member States share responsibility for:

- the single market;
- aspects of social policy as defined in the Treaty of Lisbon;
- economic and social cohesion;
- agriculture and fisheries, except for the conservation of marine biological resources;
- the environment;
- consumer protection;
- transport;
- trans-European networks;
- energy;
- creating an area of freedom, security and justice;
- aspects of common security challenges relating to public health, as defined in the Treaty of Lisbon;
- research, technological development and space;
- development cooperation and humanitarian aid.

Fields for which the Member States remain responsible and in which the EU may play a supporting or coordinating role:

- protection and improvement of human health;
- industry;
- culture;
- tourism;
- education, vocational training, youth and sport;
- civil protection;
- administrative cooperation.

Primul grup cuprinde competențele exclusive ale UE: în aceste domenii numai UE poate legisla și adopta acte obligatorii din punct de vedere juridic, pe care statele membre le aplică.

Al doilea grup enumeră **competențele partajate**: domenii în care atât UE, cât și țările membre pot adopta legi (acestea din urmă numai dacă UE nu a propus deja legi sau a decis să nu o facă).

Ultimul grup se referă la **competențele de sprijin**: UE nu are competența de a adopta legi în aceste domenii, ci doar de a coordona sau de a completa acțiunile țărilor membre.

UE își finanțează politicile printr-un **buget** anual care este mic în comparație cu bogăția colectivă a statelor membre (nu mai mult de 1,04 % din venitul național brut combinat al acestora). Acest buget este finanțat din așa-numitele "**resurse proprii**" ale UE. Acestea sunt extrase din:

- taxele vamale pentru produsele importate în UE, inclusiv taxele agricole
- un procent din taxa pe valoarea adăugată (TVA) percepută pentru bunuri și servicii în întreaga UE;
- contribuții din partea statelor membre, în funcție de bogăția fiecărei țări.

Citiți mai departe: [Cooperare consolidată](#) (integrare cu mai multe viteze): grupuri mici de state membre își pot spori integrarea într-un anumit domeniu (cu condiția ca acesta să fie de competența UE) fără a fi împiedicate de statele membre care nu doresc să li se alăture; [Domenii de acțiune ale UE](#), [Repartizarea competențelor și principiile sale](#) (subsidiaritate, proporționalitate, delegare); [Bugetul UE](#).

7. CARACTERISTICILE JURIDICE

Având în vedere structura sa instituțională specifică, UE prezintă o natură juridică specială, cu următoarele caracteristici:

- Competențele statelor membre au fost transferate către Uniune într-o măsură mai mare decât în cadrul organizațiilor internaționale tradiționale;
- UE are propria sa ordine juridică, independentă de cea a statelor membre;
- Dispozițiile dreptului Uniunii sunt pe deplin aplicabile în **toate statele membre** și conferă drepturi și impun obligații **atât statelor, cât și cetățenilor acestora**;
- Dreptul Uniunii nu poate fi revocat sau modificat de dreptul național și prevalează asupra dreptului național în caz de conflict.

Ordinea juridică a **UE**, deși este independentă de statele membre, este **limitată la domeniile de competență ale UE**. Prin urmare, UE nu este nici o organizație internațională, nici o federație, ci o entitate autonomă situată undeva între cele două.

Citiți mai departe: [Tipuri de legislație](#) (regulamente, directive, decizii, recomandări etc.); [Procedura legislativă ordinară](#)

8. SARCINILE UE

Principalele sarcini ale Uniunii Europene sunt:

- să promoveze pacea, valorile sale și bunăstarea cetățenilor săi
- să ofere cetățenilor libertate, securitate și justiție în interiorul granițelor sale UE, controlând în același timp frontierele externe
- să acționeze pentru dezvoltarea durabilă a Europei, promovând egalitatea și justiția socială.
- să creeze o uniune economică, având ca monedă euro.

În general, lista de sarcini ale UE este mult mai cuprinzătoare decât simplele sarcini tehnice atribuite de obicei organizațiilor internaționale: UE este însărcinată cu [acțiuni](#) care se aseamănă cu unele atribute ale statalității.

Sarcini economice

Acestea se concentrează pe [crearea unei piețe comune](#) între statele membre. Această zonă de piață liberă, în care bunurile și serviciile sunt oferite în aceleași condiții tuturor cetățenilor Uniunii, a fost creată, în esență, în 1992, prin [programul Delors](#). Piața internă este construită în cadrul [uniunii economice și monetare](#).

- 1) În ceea ce privește [politica economică](#), UE nu stabilește o politică economică europeană, ci coordonează și monitorizează deciziile economice naționale prin intermediul unui [pact de stabilitate și creștere](#) pentru a evita ca politicile statelor membre să aibă un impact negativ asupra pieței unice. Ca urmare a crizei economice și financiare mondiale, cooperarea a fost îmbunătățită între 2010 și 2012 cu un mecanism permanent de criză axat pe [semestrul european](#), care are ca scop alinierea politicilor bugetare și economice ale statelor membre la obiectivele convenite la nivelul UE. Cu toate acestea, responsabilitatea în materie de politică economică și financiară este menținută în cele din urmă de guvernele naționale.
- 2) În ceea ce privește [politica monetară](#), UE deține controlul deplin și central de la introducerea [euro ca monedă unică europeană](#) în statele membre care au îndeplinit [criteriile de convergență](#) (cu excepția Danemarcei, Suediei și Regatului Unit). De-a lungul timpului, euro a devenit o monedă internațională puternică, a rezistat crizei datoriilor suverane din 2010 și, în 2013, a fost sprijinită de [Mecanismul european de stabilitate](#), care a oferit statelor din zona euro asistență financiară externă.

Citiți mai departe:

- [Alte domenii de politică economică](#)
- [Dimensiunea socială a pieței unice](#)

Sarcini politice

UE are sarcini politice în domeniile

- Cooperarea judiciară în materie penală și judiciară în interesul Uniunii în ansamblul său ([Europol](#), [Eurojust](#), [mandat european de arestare](#))
- Politica externă și de securitate comună

În aceste domenii, responsabilitățile UE se limitează la cooperarea și coordonarea între statele membre.

Citiți mai departe: [Spațiul Schengen](#)

9. ROLUL GLOBAL AL UE: EXTINDERILE ȘI POLITICA EXTERNĂ ȘI DE SECURITATE COMUNĂ

Cu cât mai multe state europene aderă la UE, cu atât mai puternic devine cadrul său de pace, unitate și egalitate. În acest sens, ultimele extinderi, care au dus la reunificarea unei Europe divizate timp de decenii de Cortina de Fier, au marcat un progres atât de mare încât, în 2012, UE a primit [Premiul Nobel pentru Pace](#) pentru promovarea păcii, a reconcilierii, a democrației și a drepturilor omului.

UE este o instituție progresistă și este deschisă în permanență la aderarea unor noi țări, cu condiția ca acestea să îndeplinească [criteriile de aderare](#) stabilite de Consiliul European de la Copenhaga în 1993:

- 1) Criterii politice: democrație, stat de drept, stabilitate a instituțiilor, garantarea drepturilor omului, respectarea și protecția minorităților.
- 2) Criterii economice: economie de piață existentă și funcțională, capabilă să facă față forțelor concurențiale ale UE.
- 3) Criterii juridice: capacitatea de a îndeplini obligațiile care decurg din calitatea de membru al UE, inclusiv acceptarea obiectivelor UE în ceea ce privește uniunea politică, economică și monetară (așa-numitul *acquis comunitar*).

Înainte de o nouă extindere, UE trebuie, la rândul său, să își evalueze capacitatea de a primi noul membru (nii membri) și buna funcționare a instituțiilor sale. Începând cu 2022, țările candidate sunt: Albania, Republica Moldova, Muntenegru, Macedonia de Nord, Serbia, Turcia, Ucraina.

Așa cum a demonstrat procesul de integrare europeană, extinderile UE sunt strâns legate de evoluțiile din istoria globală și din relațiile internaționale. UE este un actor important în comerțul internațional în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC). Cu toate acestea, crizele internaționale și militare ale noului mileniu (Afganistan, Irak, Siria, Crimeea, Ucraina) au evidențiat faptul că UE are mai multă influență în afacerile internaționale atunci când vorbește pe o singură voce. Chiar dacă în acest domeniu fiecare țară rămâne pe deplin suverană, statele UE cooperează în cadrul politicii externe și de securitate nu numai pentru a proteja valorile, interesele și securitatea comune, ci și pentru a asigura pacea mondială, a soluționa conflictele, a promova democrația și a încuraja înțelegerea internațională pe baza diplomației și a respectării normelor internaționale. Rolul internațional al UE se exprimă, de asemenea, prin ajutor umanitar și cooperare pentru dezvoltare. UE nu are o armată permanentă; cu toate acestea, statele sale pot crea forțe comune ad-hoc pentru misiuni de menținere a păcii și misiuni umanitare.

Pentru a îndeplini această sarcină, a fost înființat Serviciul European de Acțiune Externă, serviciul diplomatic al UE. Acesta îl ajută pe Înaltul Reprezentant pentru afaceri externe și politica de securitate (care este, de asemenea, vicepreședinte al Comisiei Europene) să pună în aplicare politica comună a UE în domeniile externe și de securitate și asigură coordonarea și coerența acțiunii externe a UE. De fapt, UE este reprezentată prin intermediul a aproximativ 140 de delegații și birouri ale UE în întreaga lume.

Citiți mai departe: [UE ca spațiu de libertate, securitate și justiție, Politica și cronologia extinderilor](#)

Teme pentru acasă care vor fi prezentate/discutate în clasă: scurte întrebări despre cadrul instituțional/juridic al UE și sarcini (întrebări și răspunsuri, eseuri de 5 minute, studii de caz) folosind site-uri instituționale.

10. VIITORUL UE

Având în vedere particularitățile istoriei sale și ale structurii sale instituționale, UE este în mod inerent o "**lucrare în curs de desfășurare**" permanentă, iar forma pe care o va lua în cele din urmă nu poate fi prezisă. În orice caz, măsura în care Europa este dispusă și capabilă să își susțină valorile va determina modul în care cetățenii săi,

precum și cei din alte regiuni ale lumii, o vor considera un model politic, social și economic corect.

După cum a afirmat Schuman în Declarația care a dat startul procesului de integrare europeană: *"Europa nu se va face dintr-o dată, sau după un singur plan. Ea va fi construită prin realizări concrete care vor crea mai întâi o solidaritate de facto"*. Conținutul și gradul acestei solidarități trebuie să fie adaptate în mod constant la provocările unei lumi în continuă schimbare.

În acest sens, conceptul crucial care trebuie reținut este exprimat de Jean Monnet, creierul integrării europene, în memoriile sale din 1976: *"Națiunile suverane ale trecutului nu mai pot rezolva problemele prezentului: ele nu-și pot asigura propriul progres și nu-și pot controla propriul viitor. Iar Comunitatea însăși nu este decât o etapă pe drumul către lumea organizată de mâine"*.

În fața globalizării, care sunt marile provocări pentru Europa? Acestea pot fi grupate în trei domenii principale: politic, democratic și economic.

- 1) Integrarea politică: evenimentele recente au evidențiat necesitatea unei *integrări mai profunde în domeniile care sunt în mod tradițional rezervate suveranității naționale*, în primul rând securitatea și apărarea. Statele membre vor merge mai departe cu integrarea comună sau vor recurge mai mult la "cooperarea consolidată", ceea ce, pe termen lung, ar putea împiedica principiul solidarității?
- 2) Democratizare: cum poate o familie atât de diversă de națiuni să formeze o *sferă publică politică comună*? Cum pot dezvolta cetățenii săi un sentiment comun de "a fi european" care să includă atașamentul față de țările lor și de comunitatea lor locală, permițându-le să se implice activ în politica europeană și să modeleze în mod democratic agenda politică? Cum pot UE și statele sale membre să informeze și să comunice mai bine cu publicul, apropiindu-se de cetățenii săi și reînnoind încrederea acestora în Uniunea Europeană?
- 3) Economia globală: globalizarea obligă Europa să adauge la lista concurenților săi internaționali tradiționali (Japonia și Statele Unite), puteri economice noi și în plină ascensiune, precum China și India. Pot statele UE să își protejeze standardele sociale și de mediu prin restricționarea accesului la piețele europene sau ar trebui să devină un *actor global eficient* acționând la unison în ceea ce privește politica economică?

Cetățenii UE au discutat recent răspunsurile lor la aceste probleme în cadrul [Conferinței privind viitorul](#) Europei și și-au exprimat propunerile finale chiar în momentul în care pacea europeană, cea mai mare și mai profundă motivație pentru integrarea UE, a fost din nou amenințată din cauza războiului din Ucraina. În mod clar, Europa se află într-un punct de cotitură, unul care necesită decizii cruciale și acțiuni concrete.

Lucrul în grupuri: simulați/jucați un rol (de exemplu, Conferința privind viitorul Europei) participarea dumneavoastră la viața politică și civică europeană, în special prin discutarea modului în care Europa ar trebui să se dezvolte în viitor (competențe, instituții, rol internațional etc.).

Bibliografie

Comisia Europeană, Direcția Generală Comunicare, Fontaine, P., *Europa în 12 lecții*, Oficiul pentru Publicații, 2018, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/206900>

Comisia Europeană, Direcția Generală Comunicare, Borchardt, K., *The ABC of EU law*, Oficiul pentru Publicații, 2018, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/953190>

Comisia Europeană, Centrul de Strategie Politică Europeană, *The European story : 60 years of shared progress*, Oficiul pentru Publicații, 2019, <https://data.europa.eu/doi/10.2872/38075>

Comisia Europeană, Direcția Generală Comunicare, *How the European Union works : your guide to the EU institutions*, Oficiul pentru Publicații, 2014, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/11255>

Site-uri utile

Site-urile web și canalele media ale instituțiilor UE

https://european-union.europa.eu/index_en

<https://www.europarl.europa.eu/portal/en>

https://ec.europa.eu/info/index_en

<https://www.youtube.com/c/EuropeanCommission/featured>

<https://www.youtube.com/europeanparliament>

Materiale informative ale UE (caracteristici instituționale și juridice, documente istorice)

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/home>

<https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html?locale=en>

<https://www.cvce.eu/en>

<https://op.europa.eu/en/web/general-publications/eu-at-a-glance>

Cursuri online

<https://start.unito.it/local/showroom/details.php?course=MAN0557>

<https://start.unito.it/local/showroom/details.php?course=GIU0826A>

Partea metodologică

CUVINTE CHEIE: Organisme de guvernare supranațională, interguvernamentală (Blocul 2); Europa, istoria Europei/Integrarea politică și economică în țările

europene/Probleme politice și sociale în țările europene (Blocul 3); Principii civice: echitate, libertate, simțul comunității (Blocul 5).

Scopul cursului: Ora de curs aferentă acestui capitol are ca scop învățarea elevilor sensul ideal, istoria, structura instituțională și sarcinile Uniunii Europene din punct de vedere supranațional. Punând accentul pe valorile, obiectivele și simbolurile UE, scopul orei este de a stimula sentimentul de apartenență la o comunitate supranațională și practicarea cetățeniei europene, în special prin stimularea unei discuții despre viitorul acesteia.

Lista de referințe pentru studenți

Comisia Europeană, Direcția Generală Comunicare, *Un scurt ghid al UE*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/5724>.

Consiliul Uniunii Europene, Secretariatul General al Consiliului, *The European Union : facts and figures*, Oficiul pentru Publicații, 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2860/3667>

Comisia Europeană, Direcția Generală Comunicare, *EU pioneers : the trailblazers who helped build today's Europe*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/428391>

12-15 ani - Comisia Europeană, Direcția Generală Comunicare, *Let's explore Europe!*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/2772>

15-18 ani - Comisia Europeană, Direcția Generală Comunicare, *EU & me*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/1629>

Planul de lecție și metodele propuse

1) PARTEA TEORETICĂ: Explicare generală, analiză a textelor istorice fondatoare și a pietrelor de temelie, în special prin instrumente multimedia (infografice, video, audio - vezi anexele multimedia).

2) Lucrări de grup PRACTICAL PART

- Întrebări despre cadrul instituțional al UE și sarcini care utilizează site-uri instituționale (întrebări și răspunsuri, eseu de 5 minute)
- participarea la viața politică și civică europeană și discuții despre viitorul Europei (simulare/roluri). Materiale utile la https://learning-corner.learning.europa.eu/index_en ; https://learning-corner.learning.europa.eu/play-games_en <https://historia-europa.ep.eu/en/permanent-exhibition> <https://op.europa.eu/it/web/general-publications/maps> https://european-union.europa.eu/live-work-study/participate-interact-vote_en https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/get-involved_en <https://www.europarl.europa.eu/ambassador-school/en/get-involved.html>
- Obținerea de informații fiabile privind UE - studii de caz

https://european-union.europa.eu/contact-eu/social-media-channels_en#/search

https://www.europarl.europa.eu/external/html/socialmediaataglance/default_en.html

<https://www.youtube.com/c/EuropeanCommission>

<https://www.youtube.com/europeanparliament>

Capitolul III

Spiritul antreprenorial și piața muncii

Autori: Małgorzata Ławreszuk* , Anna Masłoń-Oracz

Introducere

Punctele de vedere, comportamentele și valorile tinerilor sunt modelate de o gamă largă de fenomene care se încadrează sub umbrela antreprenoriatului. Acesta este prezentat ca un tip nou de activitate umană care necesită inițiativă și ingeniozitate. Este o noțiune vastă, cu o varietate de semnificații. Antreprenoriatul este definit ca fiind "orice încercare de a crea o nouă companie sau o nouă întreprindere, cum ar fi munca pe cont propriu, o nouă organizație economică, extinderea unei organizații existente, realizată de o echipă de persoane sau de o organizație existentă", potrivit Global Entrepreneurship Monitor - Polonia 2012. Antreprenoriatul cuprinde "atât comportamentul antreprenorial în cadrul organizațiilor deja existente, cât și comportamentul antreprenorial care duce la înregistrarea unor noi entități comerciale". Tinerii europeni își pot dezvolta competențele antreprenoriale în cadrul pieței unice europene, una dintre cele mai mari regiuni economice din lume, în cadrul libertății de stabilire garantate de piața internă, cunoscută și sub numele de libertatea de a desfășura o activitate comercială, libertatea de stabilire, libertatea de a înființa și de a conduce o afacere. Tratatul UE spune: "Uniunea adoptă măsuri în scopul de a institui sau de a asigura funcționarea pieței interne, în conformitate cu dispozițiile relevante ale tratatelor. Piața internă cuprinde un spațiu fără frontiere interne în care libera circulație a mărfurilor, persoanelor, serviciilor și capitalurilor este asigurată în conformitate cu dispozițiile tratatelor". Piața din Uniunea Europeană produce circumstanțe economice și juridice specifice care controlează modul în care funcționează întreprinderile. Piața unică oferă avantaje suplimentare pentru creșterea valorii întreprinderilor prin facilitarea liberei circulații a bunurilor, persoanelor, serviciilor

* Adiunkt w Katedrze Ekonomiki i Funkcjonowania Przedsiębiorstw Transportowych na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Gdańskiego, e-mail: malgorzata.lawreszuk@ug.edu.pl, ORCID: 0000-0003-3006-0365.

și capitalurilor, precum și prin eliminarea barierelor tehnice, fizice și stânjenitoare. Conform esenței libertății de stabilire, persoanele fizice și juridice au dreptul de a alege locul și forma de desfășurare a afacerilor în cadrul Uniunii Europene.

Elżbieta BIENKOWSKA, comisarul pentru piața internă, industrie, antreprenariat și IMM-uri, a declarat că, având în vedere dimensiunea externă a pieței interne și accesul la piețele din afara UE ca fiind un domeniu de mare importanță pentru industrie și IMM-uri deopotrivă, toți antreprenorii ar trebui să beneficieze de aceasta. La fel ca și UE, care dorește să lucreze la o strategie europeană integrată pentru internaționalizarea IMM-urilor, care să aducă un plus de valoare față de activitățile naționale de promovare a comerțului.

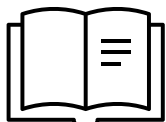
Specificitatea funcționării pieței muncii

Piața forței de muncă este specifică din multe puncte de vedere. Mecanismele de funcționare a pieței forței de muncă depind de mulți factori macroeconomici care se referă la o anumită industrie, regiune și la întreaga economie. Părțile de pe această piață sunt persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, adică angajații, cu alte cuvinte salariații, care constituie forța de muncă (oferta de muncă). Pe de altă parte, pe piața forței de muncă există oferte de locuri de muncă, adică angajatori care reprezintă cererea de forță de muncă (Beaudry, Green, Sand, 2715).

Gândiți-vă dacă este posibil să fiți atât angajator, cât și angajat.

Caracterul atipic al pieței muncii se bazează în primul rând pe produsul de bază, care este munca. În sensul Codului polonez al muncii, munca este un serviciu prestat de un angajat în beneficiul angajatorului în cadrul relației de muncă dintre aceștia, caracterizat prin: prestarea voluntară și personală a muncii, subordonare, remunerare, risc ca o responsabilitate legată de angajarea unui angajat. Pe scurt: munca este un serviciu voluntar, remunerat, prestat de către angajat pentru angajator. Munca voluntară constă în lipsa de constrângere, voința proprie și decizia conștientă de a munci. Plata, la rândul său, este legată de remunerație. Salariul, adică remunerația pentru muncă, este tratat ca preț al muncii.

Libertatea schimbului pe piața muncii și concurența sunt limitate atât de către angajați, cât și de către angajatori, prin activitatea

sindicatelor patronale, a sindicatelor muncitorilor și a organizațiilor care reglementează piața muncii, de exemplu, oficiul muncii. În plus, există organizații internaționale care monitorizează piețele forței de muncă din fiecare țară în parte. Confederația Internațională a Sindicatelor publică rapoarte anuale privind Indicele Global al Drepturilor, care evaluează drepturile sindicale și drepturile omului în fiecare țară pe o scară de la 1 la 5+.

Citește mai mult: <https://www.globalrightsindex.org/en/2022>

În modelul clasic de piață, piața muncii tinde spre starea de echilibru, adică spre o situație în care oferta și cererea de muncă sunt egale. Tentativa de a atinge echilibrul pe piața forței de muncă înseamnă o disponibilitate egală a muncii și a cererii pentru aceasta. Dezechilibrul de pe piața muncii se manifestă în două moduri diferite: șomaj sau deficit de lucrători. Prima situație - șomajul - este atunci când oferta de forță de muncă este mai mare decât cererea de forță de muncă. O parte dintre persoanele capabile să ocupe un loc de muncă și aflate în căutarea unui loc de muncă nu găsesc un loc de muncă (cu acceptarea salariilor oferite pe piața muncii). Dezechilibrul de pe piața muncii se poate manifesta și în situația opusă, când cererea de forță de muncă depășește oferta de muncă - atunci apare fenomenul de deficit de forță de muncă și de lipsă de personal. Atunci, unii angajatori, care oferă un anumit nivel de remunerare, nu găsesc angajați.

Politica socială a statului joacă un rol de stimulare pe piața muncii, astfel că se preocupă de interesele angajatorilor și ale angajaților, astfel încât să se străduiască să mențină echilibrul pieței. Statul influențează forma pieței forței de muncă, printre altele prin încheierea de acorduri internaționale privind transferul forței de muncă, stimularea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii sau sprijinirea antreprenoriatului și a inițiativelor locale de creștere a ocupării forței de muncă.

! Aflați mai multe despre modalitățile de sprijinire a antreprenoriatului și de înființare a unei întreprinderi în țara dumneavoastră:
● https://europa.eu/youreurope/business/running-business/start-ups/starting-business/index_en.htm

Angajatorii modelează piața forței de muncă prin investițiile în resurse umane (HR). Departamentul de gestionare a resurselor umane acționează ca o punte de legătură între conducerea și angajații din cadrul companiei. Principala sarcină a angajaților departamentului de resurse umane, cunoscuți și sub numele de specialiști în resurse umane, este recrutarea candidaților la un loc de muncă. Alte sarcini includ:

- motivarea angajaților pentru a-și îndeplini sarcinile,
- pregătirea și desfășurarea diferitelor tipuri de formare,
- recunoașterea persoanelor care sunt valoroase pentru echipă și a celor care îi încetinesc activitatea.

Investițiile în resurse umane pot nu numai să sporească eficiența proceselor de recrutare, adică să accelereze angajarea unui angajat adecvat și eficient, ci și să sprijine activitățile în domeniul dezvoltării și menținerii talentelor în cadrul întreprinderii. În întreprinderile mai mici, toate aceste responsabilități aparțin, de obicei, uneia sau mai multor persoane, nefiind necesară crearea unui departament separat pentru gestionarea resurselor umane. De asemenea, se întâmplă ca aceste responsabilități să revină departamentului de resurse umane. Prin urmare, necesitatea de a avea și de a extinde departamentul de resurse umane depinde de nevoile și de dimensiunea unei anumite întreprinderi (Brandl, 5).

Cum se prezintă calificările?

Cunoașterea regulilor care guvernează piața muncii pare a fi o condiție necesară pentru alegerea conștientă a unei cariere profesionale. Mecanismele de funcționare a acestei piețe depind de numeroși factori macroeconomici care țin de o anumită industrie, regiune și de întreaga economie. Din cauza instabilității ridicate a pieței muncii, merită să știm ce contribuie la îmbunătățirea poziției competitive a unui anumit candidat. Din cauza instabilității ridicate de pe piața muncii și a creșterii șomajului, în special în rândul tinerilor, este necesar nu numai să se modeleze educația și dezvoltarea competențelor, ci și să se conștientizeze importanța prezentării eficiente a propriilor calificări. Angajatul are multe oportunități de a-și prezenta abilitățile și competențele. Cele mai populare sunt: CV-ul, scrisoarea de intenție și interviul.

Recrutarea angajaților este procesul de găsim și de atragere a unui număr suficient de mare de candidați (în scopul selecției) pentru locurile de muncă neocupate. Interviul

este una dintre metodele de selecție a candidaților la un loc de muncă, aplicată pentru toate posturile. Este o oportunitate pentru candidat de a prezenta informații din CV, cultura personală, abilitățile de exprimare și abilitățile interpersonale. Competențele interpersonale includ:

- ușurința de a stabili contacte cu alte persoane,
- abilități de negociere și de soluționare a conflictelor,
- munca în echipă,
- comportament asertiv,
- comunicarea liberă și adecvată cu angajații de diferite niveluri.

Care dintre abilitățile dvs. interpersonale credeți că vă fac un candidat interesant? Scrieți-le.

Timpu limitat al interviului nu permite testarea tuturor aptitudinilor și competențelor. Prin urmare, angajatorii decid adesea să utilizeze recrutarea în mai multe etape sau multidimensională. Instrumentele de selecție pe care aceștia le folosesc în afara interviului sunt: analiza CV-ului, teste de fond, teste psihologice, centrul de evaluare (Tripathi, 31). Dintre numeroasele metode și instrumente care pot fi utilizate în procesul de recrutare, nu toate sunt universale și nu toate vor fi potrivite pentru fiecare industrie și pentru fiecare post. Prin urmare, este important ca acestea să fie adaptate la nevoile companiei și să permită o selecție eficientă. Cunoașterea limbilor străine este, de asemenea, verificată în cadrul procesului de recrutare, de exemplu, prin intermediul unui pașaport lingvistic, care definește competențele de ascultare, citire, comunicare și exprimare independentă într-o anumită limbă.

Încercați să vă creați propriul pașaport lingvistic pe baza cunoștințelor dumneavoastră de limbi străine.

Acest tip de prezentare a calificărilor lingvistice este unul dintre cele cinci elemente ale Europass - o colecție de documente necesare în procesul de recrutare. Celelalte documente sunt: curriculum vitae, Europass Mobilitate (un document care confirmă efectuarea unui stagiu în străinătate sau a unui semestru de studiu), un supliment la certificat și un supliment la diplomă (Comisia Europeană, 2020). Capacitatea de a prezenta calificările este utilă nu numai atunci când candidați pentru un loc de muncă

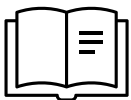
În timpul procesului de recrutare, ci și atunci când vă achiziționați colegi sau potențiali investitori atunci când vă începeți propria afacere.

A fi antreprenor - ce înseamnă asta?

Alegerea unei cariere profesionale este adesea asociată cu alegerea între a lucra cu normă întreagă sau a lucra pe cont propriu. Conducerea unei afaceri necesită o pregătire formală sub forma documentației necesare pentru instituții și birouri, acordând identificarea oficială a activității, precum și crearea unui plan de afaceri. Indiferent de alegerea formei de angajare: muncă cu normă întreagă sau afacere proprie, există mulți factori care afectează atractivitatea acestor forme, preferințele personale ale unui anumit candidat și situația actuală de pe piața muncii jucând un rol semnificativ.

Contrar aparențelor, crearea propriei companii nu este dificilă din punct de vedere organizatoric. Cu toate acestea, trebuie să aveți răbdare și să dispuneți de instrumentele și documentele potrivite pentru a materializa ideea. Documentația legată de înființarea întreprinderii, inclusiv elaborarea unui plan de afaceri, reprezintă o pregătire formală pentru demararea unei afaceri. Este demn de remarcat faptul că verificarea inițială a succesului și a validității unei idei de afaceri are loc mai puțin formal decât prin intermediul cercetării de marketing, iar împărtășirea ideii se referă în primul rând la familie, prieteni, potențiali clienți, experți într-un anumit sector de activitate.

Cu toate acestea, înainte de a discuta despre crearea unui plan de afaceri ca o reflectare a realității ideii, merită să analizăm aspectele formale și juridice. Cu toate

acestea, trebuie remarcat faptul că acestea diferă de la o țară la alta. Atunci când decideți să vă înființați propria afacere, trebuie să faceți multe alegeri,

în principal în ceea ce privește forma juridică. Cea mai populară formă de afacere în România este societatea cu răspundere limitată.

Citiți mai multe despre cum să începeți o afacere în România: Raport al Grupului Băncii Mondiale, Doing Business 2020 România. Compararea reglementării afacerilor în 190 de economii.

Această formă de a face afaceri este, de asemenea, foarte populară în Italia. Cu toate acestea, aici este necesar să menționăm unele dificultăți în înființarea unei afaceri care nu există în alte țări, inclusiv regionalizarea, diferențele culturale.

Citiți mai multe despre înființarea unei afaceri în Italia:
<https://www.companyincorporationitaly.com/>.

Încă din etapa de selectare a tipului de activitate, este necesar să se analizeze condițiile legale referitoare la o anumită activitate, pentru a se asigura că desfășurarea acestei activități nu necesită concesiuni, permise sau alte documente necesare. În Polonia, există obligația de a obține o licență pentru desfășurarea unor activități precum: producția și comerțul cu explozibili, arme și muniții, protecția persoanelor și a proprietății. Necesitatea de a avea permise există, de asemenea, în cazul administrării unei stații de inspecție a vehiculelor sau al fabricării produselor din tutun. Activitatea poate începe după obținerea unei licențe sau a unui permis. Următorul pas (sau primul pas dacă nu aveți nevoie de licență și permise) este alegerea formei juridice. Alegerea formei corecte de activitate, pe lângă propria analiză a beneficiilor, merită să vă consultați cu avocații, astfel încât să cunoașteți toate posibilitățile și consecințele alegerii făcute. Tipul de formă juridică a activității economice determină selectarea biroului de înregistrare adecvat.

Formalitățile legate de începerea propriei afaceri sunt un pas important și necesar pentru a începe o afacere, dar nu singurul. Pregătirea de fond este la fel de importantă, inclusiv elaborarea unui plan de afaceri, care va defini, printre altele, obiectivele de vânzări, piețele țintă și modalitățile de atingere a obiectivelor stabilite. Un plan de afaceri este un document de planificare cuprinzător, pe termen lung, a cărui sarcină este de a indica obiectivele, metodele și mijloacele de realizare a acestora. Planul de afaceri este utilizat pe scară largă în cadrul întreprinderii, în primul rând, permite pregătirea și implementarea oricăror proiecte și joacă un rol semnificativ în luarea deciziilor manageriale. Un plan de afaceri vă permite să obțineți fonduri și, uneori, este un element obligatoriu al documentației necesare pentru a solicita fonduri la instituțiile financiare. (Alonso-Vazquez, pp. 155-156).

Un plan de afaceri este pregătit pentru o perioadă de până la 2 ani, presupunând un orizont de planificare scurt, sau pentru 2-10 ani, cu o perspectivă mai lungă. Practica economică arată că majoritatea planurilor de afaceri nu depășesc planurile pe 3 ani,

iar acest lucru se datorează condițiilor de piață în schimbare dinamică, care sunt greu de prevăzut la 5, cu atât mai mult la 10 ani. Indiferent de tip și de scop, fiecare plan de afaceri conține următoarele elemente, care constituie etapele consecutive ale documentului (tabelul 1).

Tabelul 1. Caracteristicile etapelor unui plan de afaceri.

Etapele planului de afaceri	Caracteristicile etapelor
Identificarea problemelor	Selectarea problemelor care trebuie rezolvate în primul rând, prezentate (în principal) sub forma unei analize SWOT. Efectul analizei SWOT constă în prezentarea a 4 grupuri de factori care descriu o anumită întreprindere sau un anumit proiect, și anume punctele tari și punctele slabe, precum și factorii care apar în mediul înconjurător, adică oportunitățile și amenințările. Încearcă să faci o analiză SWOT a ideii tale de afacere, este un instrument foarte util!
Diagnosticarea situației actuale a organizației	Analiza strategică, al cărei scop principal este de a formula strategii viitoare pe baza potențialului proiectului, a așteptărilor părților interesate și a analizei mediului.
Planificarea activităților necesare	Planificarea sarcinilor și a resurselor necesare pentru a implementa proiectul într-un anumit termen și cu un anumit buget.
Pregătirea unui plan și a unor metode de acțiune	Planificarea metodelor de acțiune.
Elaborarea planului	Punerea în aplicare a planului - sarcini atribuite anterior.
Control	Sarcinile de control pot avea loc după fiecare sarcină importantă, după așa-numita etapă sau la sfârșitul proiectului.

Sursa: elaborare proprie.

Structura planului de afaceri depinde de scopurile utilizării sale. Băncile pot avea orientări specifice, axate în principal pe partea financiară. Atunci când se obțin permise și aprobări în birouri, partea operațională, inclusiv locația, infrastructura și resursele necesare, va fi, de asemenea, importantă. Cu toate acestea, există elemente structurale care se regăsesc în toate planurile de afaceri, inclusiv (<https://www.forbes.com>, 2019):

- rezumat, care trebuie să includă datele de identificare a proiectului și principalele obiective,
- partea operațională, care definește potențialul și resursele necesare, natura proiectului, factorii de risc, durata, domeniul de aplicare,

- partea de marketing, bazată pe studii de piață și care conține o descriere a produsului implementat, piața țintă, cererea, oferta (inclusiv evaluarea concurenței), prețul, distribuția, promovarea, planul de calitate și valoare pentru vânzări, planul de costuri pentru sfera de marketing,

- partea financiară, în care se precizează programul proiectului, forma de organizare și de proprietate juridică, formele de angajare, strategia și planul de producție (inclusiv modul de organizare a aprovizionării cu materiale și materii prime), costurile din sfera managementului,

- partea de gestionare, care include ipotezele adoptate în ceea ce privește eficacitatea, sursele potențiale de finanțare externă, evaluarea riscurilor și contul de profit și pierdere.

A fi întreprinzător nu trebuie să însemne neapărat că trebuie să vă începeți propria afacere. Există o serie de locuri de muncă, posturi și industrii în care vă puteți dezvolta creativitatea în timp ce lucrați într-o anumită companie. A lucra cu normă întreagă înseamnă a fi angajat într-o anumită companie și a avea un angajator deasupra ta. Ca orice soluție privind alegerea unui traseu profesional, și aceasta are avantajele și dezavantajele sale, iar percepția lor depinde de mulți factori, atât în ceea ce privește locul de muncă, tipul de muncă prestat, cât și predispozițiile personale ale angajatului. Pentru unii, un aspect important în determinarea traseului profesional este oportunitatea constantă de dezvoltare și formare, care ar trebui să fie asigurată de către angajator, pentru alții, sentimentul de independență față de șef și flexibilitatea muncii vor fi cele mai importante valori. Prin urmare, este necesar să se analizeze atât beneficiile unei anumite forme de angajare sau de activitate independentă, cât și dezavantajele și riscurile ambelor (bankier.pl, 2020).

Prima problemă este posibilitatea de a folosi timpul de concediu - concediu, în cazul în care avantajul teoretic este munca cu normă întreagă. Concediul plătit în cazul unui contract de muncă este adesea subvenționat de la locul de muncă, dar de fiecare dată este nevoie de acordul superiorului. Pe de altă parte, în cazul unei activități independente, nu este nevoie de obținerea de autorizații sau permise de concediu, care nu sunt reglementate în ceea ce privește durata, dar necesită finanțare. Un alt aspect care trebuie luat în considerare atunci când se analizează atractivitatea celor două forme de angajare este rentabilitatea. Trebuie remarcat, totuși, că determinarea

pragului de rentabilitate este o sarcină dificilă și foarte subiectivă. Strict din punct de vedere financiar, principalii factori în analiza rentabilității sunt structura costurilor și a veniturilor și alegerea formei de impozitare. Cu toate acestea, acestea sunt alegerile cu care se confruntă un antreprenor, nu un angajat cu normă întreagă, unde singurul determinant al rentabilității financiare este venitul. Alegerea între propria afacere și un loc de muncă cu normă întreagă ar trebui să se bazeze, de asemenea, pe preferințele și predispozițiile personale ale celui care alege.

Gândiți-vă la ceea ce pare a fi o formă mai atractivă de exprimare a spiritului antreprenorial - un loc de muncă cu normă întreagă sau propria afacere. Care dintre următoarele aspecte vi se par cele mai importante atunci când faceți o astfel de alegere: sentimentul de siguranță, sentimentul de independență, dorința de a fi independent, responsabilitatea proprietății, timpul de lucru.

Un alt aspect care merită luat în considerare atunci când alegeți între un loc de muncă cu normă întreagă sau un loc de muncă pe cont propriu este timpul de lucru. Atunci când lucrați cu normă întreagă, ora de începere și de încheiere a activității este de obicei specificată în contractul de muncă. Excepție fac orele suplimentare, care sunt plătite sub formă de bani sau de scont de ore. Cu toate acestea, timpul de lucru standardizat nu este un avantaj neechivoc al angajării cu normă întreagă, deoarece limitează flexibilitatea de acțiune în cazuri precum necesitatea de a merge la birou, la medic sau la școala copilului. În acest caz, propria afacere vă oferă confortul de a funcționa în cadrul programului de lucru pe care îl specificați dumneavoastră, și nu altcineva. Fără îndoială, un aspect important atunci când alegeți între propria afacere și un loc de muncă cu normă întreagă este posibilitatea de a vă forma și de a crește calificările. Nu există o soluție clar mai bună și din acest punct de vedere. Atunci când se lucrează cu normă întreagă, participarea la cursuri de formare, adesea costisitoare, este suportată de angajator, în timp ce angajatul are o posibilitate limitată de a selecta formarea. Pe de altă parte, în cazul unei activități independente, îmbunătățirea calificărilor este o chestiune de alegere proprie, ceea ce implică suportarea unor costuri, dar și libertatea de alegere a tipului de formare.

Concluzii

Potrivit Statista.com, în 2022, în UE existau peste 23 de milioane de întreprinderi. Se estimează că, din 2008, creșterea de aproximativ 3,6 milioane de întreprinderi în

această perioadă. În același timp, Banca Mondială relevă că pe piața muncii existau peste 216 milioane de persoane (Banca Mondială, 2022). În vremuri de integrare economică profundă în UE, este important să fim conștienți de oportunitățile pe care le oferă astăzi piața muncii. Alegerea carierei depinde de mulți factori: personali, dar și de caracteristicile specifice ale pieței naționale a muncii. Indiferent de modul în care alegem, dezvoltarea competențelor este crucială. UE creează un mediu favorabil pentru dezvoltarea afacerilor prin furnizarea de resurse bugetare, dar și prin facilitarea activității antreprenoriale. În cadrul pieței unice europene, libertatea antreprenorială nu este numită în mod greșit a cincea libertate și rămâne în interesul neschimbat al Comisiei Europene.

Referințe

Alonso-Vazquez M., *Management and business plan*, The Emerald Handbook of Entrepreneurship in Tourism, Travel and Hospitality: Skills for Successful Ventures, 2018.

Bankier.pl. 2020. *Własna firma: pomysł na własny biznes*. <https://www.bankier.pl/smart/wlasna-firma-pomysl-na-wlasny-biznes>, [dostep w dniu: 05.11.2020].

Beaudry P., Green D.A., Sand B.M., *In Search of Labor Demand*, American Economic Review 2018, 108(9).

Brandl J., *Rolul departamentului de resurse umane și condițiile care afectează dezvoltarea acestuia: Explanations from Austrian CEOs*, Human Resource Management 49(6)/2010.

Global Rights Index, <https://www.globalrightsindex.org/en/2022>, [dostep: 17.10.2022].

https://europa.eu/youreurope/business/running-business/start-ups/starting-business/index_pl.htm

forbes.com/sites/palomacanterogomez/2019/07/24/basic-structure-of-a-business-plan-for-beginners/?sh=11e118012ad3, *Structura de bază a unui plan de afaceri pentru începători* [dostep: 24.10.2022].

Raport al Grupului Băncii Mondiale, *Doing Business 2020 România. Comparing Business Regulation in 190 Economies*, <https://www.worldbank.org/en/programs/business-enabling-environment>, [dostep: 20.10.2022].

Comisia Europeană, 2020. *Cum să vă prezentați competențele și calificările*, https://ec.europa.eu/info/education/skills-and-qualifications/how-present-your-skills-and-qualifications_en, [dostep w dniu: 19.10.2022].

Tripathi R., *Centrele de evaluare: Benefits and Shortcomings*, International Journal of Emerging Research in Management & Technology, vol.5/2/2016.

Banca Mondială, 2022. *Forța de muncă, total - Uniunea Europeană*, <https://data.worldbank.org/indicator/SL.TLF.TOTL.IN?locations=EU>, [preluat: 8.11.2022]

